

Seime paminėta Laisvės Gynėjų diena

Vilnius, sausio 13 d. (Elta) — Penktadienį įvyko Seimo posėdis, skirtas Laisvės Gynėjų dienai paminėti. Į jį atvyko prezidentas Algirdas Brazauskas ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, su oficialiu vizitu Lietuvoje viešintis Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos prezidentas Miguel Angel Martinez, kiti kvieštiniai svečiai.

Posėdžio dalyviai tylos minute pagerbė žuvusiųjų atminimą. Grupė Seimo narių iš posėdžio salės išvyko padėti gėlių prie šalia Seimo rūmų įrengtų paminklų Laisvės Gynėjams, prie Televizijos bokšto bei Radijo ir televizijos komiteto pastato.

Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas pranešė, kad Seimo, Lietuvos prezidento ir vyriausybės vardu savivaldybių atstovai tuo pat metu padės gėles ant žuvusiųjų kapų Alytuje, Kaune, Kėdainiuose, Marijampolėje ir Rokiškyje.

Žodis suteikiamas Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos prezidentui Miguel Angel Martinez. „Noriu pareikšti pagarbą, sakė jis, atminimui tu, kurie žuvo, kovodami už demokratiją ir žmogaus teises. Noriu pareikšti pagarbą ir tiems lietuviams, kurie žuvo per pastaruosius 50 metų — čia, savo šalyje, ar kur nors kitur, žuvo svajodami apie tuos laikus, kada jų šalis bus laisva. Reiškiu pagarbą visiems piliečiams, kurie 1991 metų sausį išėjo į gatves, kad apgintų parlamentą ir savo orumą.“

„Leiskite pabrėžti, kad ta pagarbą, kurią išreiškiu, yra Europos pagarbą. Europa yra atvira Jums“, pabrėžė Parlamentinės Asamblėjos prezidentas. „Kurti jos ateitį teks bendromis jėgomis. Planas sukurti naują Europą, kurio iniciatoriu buvo Europos Taryba, gimė nerukus po karo ir jo šūkis buvo: „Niekada daugiau!“ Kad niekada daugiau nepasikartotų pažeminimas, trėmimai, koncentracijos stovyklos, žmonių nekainimas, kad niekada daugiau nebūtų nepakantumo, rasizmo, antisemitizmo, ksenofobijos (t.y. svetimtaučių baimės), ultranacionalizmo, totalitarizmo, okupacijų.“

„To siekdami mes jaučiames stipriai, nes turime dar vieną partnerį — Lietuvą. Tai labai patikimas partneris mūsų bendrame reikale! Ateityje mūsų laukia dar labai sunkus kelias“, kalbėjo M.A. Martinez. „Dar yra jėgų, kurios mano, kad konfliktus galima spręsti karinėmis priemonėmis. Jūsų gyvenimas ir jo patirtis yra atsakymas tokioms jėgoms. Aš noriu perduoti už tai Europos Tarybos padėką visiems Lietuvos žmonėms.“

Kalbas Seimo posėdyje pasakė Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas, buvęs Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, nukentėjusiųjų vardu kalbėjo Vilniaus universiteto docentas Algimantas Šukys.

Prezidentas Brazauskas dvi-dešimčiai žmonių įteikė Sausio 13-osios atminimo medalius.

Bėgimas žuvusiems atminti

Vilnius, sausio 13 d. (Elta) — Apie 1,000 bėgikų sausio 13 d. pradėjo bėgimą nuo Antakalnio kapinių ir bėgo iki Televizijos bokšto Gyvybės ir mirties keliu. Žuvusiems už Lietuvos laisvę atminti skirtas bėgimas Laisvės gynėjų dieną organizuojamas ketvirtą kartą.

Lenktynių baigimo vietą greičiausiai per 29 minutes pasiekė jonavietis Raimundas Juodeška, vilnietis Edgaras Voveris ir alytiškis Algis Balčiūnas. Bėgo ir tragiškų Sausio 13-osios įvykių liudininkai.

Siemet, kaip ir kasmet, Lietuvos Kūno kultūros ir sporto departamento rūpesčiu Laisvės gynėjų dienai skirtam bėgimui buvo išleistos programėlės, atminimo gairės bei medaliai. Jais buvo apdovanoti visi, atbėgę visą kelią.

Klaipėdoje streikavo verslininkai

Vilnius, sausio 4 d. (LA) — Klaipėdoje sausio 3 d. toliau vyko verslininkų išėjimas streikas. Sausio 2 d. prie jų buvo prisijungę Palangos verslininkai, o antrąją streiko dieną — ir Gargždų bei Kretingos.

Kaip „Lietuvos aid“ korespondentė sakė verslininkas, miesto Tarybos narys Šarūnas Jagminas, galėjo būti sušaukta neeilinė tarybos narių sesija. „Bet kažin ar suskilusi taryba būtų pajėgi priimti kokį nors sprendimą“, sakė Š. Jagminas.

Kaip buvo pranešta verslininkų streiko komitete, atrodo, kad streikas mažiausiai jaudina miesto valdžią. Pas streikuojančius verslininkus nebuvo atėję ir jiems nesukamino ne tik vadovai, bet ir čia dirbantis vyriausybės atstovas Klaipėdos regione. „Klaipėdiškių prašymu leidome dirbti didžiausios valstybinės maisto produktų parduotuvės „Juodkrantė“, „Gausa“, „Vingis“, „Vytyrys“,

Ketvirtadienį Šv. Tėvas Jonas Paulius II atskrido į Manila, Filipinuose, pradėdamas 11 dienų trukmiančią kelionę į Azijos šalis ir Australiją. Matydami jį besiremiantį lazda, reporteriai jį paklausė apie jo sveikatą. Pasakęs „kas dar gyvas — pamatys“, jis pradėjo kalbėti apie planuojamas savo keliones į Belgiją, Slovakiją, Afriką, Austriją, galbūt Berlyną ir Ameriką. Jį pasitiko šimtai tautiniais drabužiais pasipuošusių šokančių mergaičių. Oficialiai jį pasitiko ir Filipinų prezidentas Fidel Ramos. Pagrindinis popiežiaus tikslas Filipinuose — dalyvauti katalikų Pasaulio Jaunimo Dienoje, kur jį pasitiks apie 500,000 jaunimo. Azijos šalyse, ypač Kinijoje ir Vietname, jis sieks, kad valdžios sumažintų apribojimus katalikams praktikuoti tikėjimą. Nuotraukoje popiežius užsideda jam dovanotą filipinietišką kepurę.

A. Paulauskas sutiko būti generalinio prokuroro pavaduotoju

Vilnius, gruodžio 28 d. (LR) — Buvęs generalinis prokuroras Artūras Paulauskas sutiko priimti siūlymą tapti generalinio prokuroro pavaduotoju, rašo Ramunė Sakalauskaitė „Lietuvos ryte“. Tai patvirtino praėjusią savaitę prisiekęs generalinis prokuroras Vladas Nikitinas. Jis taip pat informavo, kad teigiama atsakymą davė ir dabartinis Aukščiausiojo Teismo pirmininko pavaduotojas Atistidas Pėstininkas. Dėl trečiojo generalinio prokuroro pavaduotojo kol kas neapsispręsta.

Gruodžio 27 d. „Lietuvos rytui“ Artūras Paulauskas sakė, jog oficialų atsakymą dėl generalinio prokuroro pavaduotojo

pareigų jis pateiks po sausio 1 dienos, kai baigs generalinio prokuroro darbą. Tuomet turėtų būti pasirašytas prezidento dekretas, kuriuo A. Paulauskas bus paskirtas generalinio prokuroro pavaduotoju. Siūlymą, kaip ir priklausomai pagal įstatymą, pateikė pats prezidentas gruodžio 22 dieną. Tą pačią dieną prez. Brazauskas Generalinėje prokuratūroje pristatė naująjį jos vadovą Vladą Nikitiną.

„Prokuratūrai esu atidavęs dalį širdies ir dabar man svarbus nebe postas“, teigė Paulauskas, atsakydamas į klausimą, kodėl priėmė prezidento siūlymą tapti antruoju žmogumi Generalinėje prokuratūroje. Jo žodžiais tariant, jam svarbu, kad atliekant reformas, jis būtų sistemoje.

„Man priimtinau būti greta negu stebėti iš šono“, patikslino A. Paulauskas. Reformos turėtų baigtis priėmus naująjį Baudžiamojo proceso kodeksą, kurio

rengimo grupėje yra ir jis pats. Minėtame dokumente ketinama nubrėžti iktieisminės bylos parengimą — t.y. koks bus prokuratūros vaidmuo, prokuroro teisės ir pareigos.

Manoma, jog paskirtas generalinio prokuroro pavaduotoju, A. Paulauskas rūpinsis reformomis, taip pat kurs struktūrą kovai su organizuotu nusikalstamumu. Į klausimą, ar į šią grupę bus kviečiamas ir Egidijus Bičkauskas, atsakė, kad pastarasis yra politikas. Kuriantis idėjų sukurti grupę kovai su organizuotu nusikalstamumu, A. Paulauskas sakė, jog tai bus darbo arklys, kitaip sakant, grupės darbas būtų sekti ir likviduoti nusikaltelių gaujas.

Artūras Paulauskas dirba generalinio prokuroro kabinete iki sausio 1-osios. Nuo tos dienos pradės veikti Prokuratūros reformavimo įstatymas. Tuomet į kabinetą įžengs ir naujasis jo vadovas Vladas Nikitinas.

Beje, A. Paulauskas pažįstamas su Nikitinu gana seniai. Nuo tų laikų, kai Paulauskas dirbo Kaišiadoryse tardytoju ir Varnėje vyriausiuoju prokuroru.

Lietuva dalyvauja JAV prekybos konferencijoje

Vašingtonas, Sausio 12 d. — Ketvirtadienį Clevelande prasidėjo JAV Baltųjų rūmų suorganizuota konferencija „Prekyba ir investicijos Centrinėje bei Rytų Europoje“. Jos darbe dalyvauja 14-os valstybių delegacijos. Lietuvos delegacijai vadovauja Transporto ministerijos sekretorius Algirdas Šakalys.

Ryte įvyko plenarinis posėdis, kurį oficialiai atidarė Clevelando miesto meras bei JAV prekybos sekretorius Ronald Brown. Toliau konferencijos darbas vyko sekcijose. Kiekviena dalyvaujanti konferencijoje delegacija parengė parodėlę, kurioje pristatomas kraštas ir jo ekonomika. Lietuvos skyriuje pateikta literatūra apie investavimo sąlygas bei du videofilmą apie Lietuvą.

Po konferencijos atidarymo Lietuvos delegacijos vadovas Algirdas Šakalys ir ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose Alfonsas Eidintas kartu su Latvijos, Estijos ir Slovėnijos delegacijų vadovais susitiko su JAV prekybos sekretoriumi Ronald Brown. Susitikimo metu pagrindinis dėmesys buvo skirtas būdams kaip skatinti investicijas, dvišales ekonomines sutartis, JAV verslininkų ir pramonės ryšius su Baltijos valstybėmis ir Slovėnija.

Delegacijos vadovas A. Šakalys savo kalboje pabrėžė,

Lietuvos Bankas aiškina kodėl valiutą laiko užsieny

Vilnius, sausio 13 d. (Elta) — Lietuvos Bankas išplatino pareiškimą dėl pastaruoju metu spaudoje ir kitose viešosios informacijos priemonėse kai kurių politinių jėgų kritikuojamo užsienio valiutos atsargų valdymo. Nesenai paskelbtame Tėvynės Sąjungos dokumente „Lietuvos ekonominės politikos analizė ir siūlymai Lietuvos Respublikos prezidentui ir vyriausybei dėl ūkio gaivinimo“ rašoma, kad be jokios naudos valstybei naudojama per 600 milijonų dolerių (įskaitant aukso atsargas) be to, šimtai milijonų dolerių buvo išvežami iš Lietuvos.

Lietuvos Banko pareiškime sakoma, kad netvirtos ekonomikos šalys gali įvesti savo valiutą tik turėdamos pakankamai laisvai konvertuojamos valiutos atsargų. Toliau Lietuvos Bankas teigia, jog yra nepriimtina Lietuvos Konservatorių idėja, esą savo pinigų nėra reikalo dengti laisvai konvertuojama valiuta. Jie siūlo didžiąją dalį atsargų investuoti Lietuvoje ir teikti įmonėms pigius kreditus per komercinius bankus. Kreditus gavusios įmo-

nės turėtų dvi jų panaudojimo galimybes: pirkti prekes užsienyje arba išleisti pinigus Lietuvoje.

Lietuvos Banko nuomone, abiem atvejais užsienio valiutos atsargos prarastų klasikinį atsargų pobūdį, kadangi jos būtų tiesiogiai suvartotos gamybiniam tikslams, jau nekalbant apie išduotų kreditų grąžinimo tikimybę. Praėjusių metų pabaigoje „blogosios“ bankų paskolos sudarė maždaug 16% visų išduotų paskolų.

Lietuvos Banko nuomone, nelabai solidžiai skamba ir priekaištai dėl užsienio valiutos išvežimo iš Lietuvos. Užsienio valiutos atsargos negali būti „vežiojamos“, kadangi jos nelaikomos grynujų pinigų forma užsienio bankų sąskaitose. Tas pasakytina ir apie komercinių bankų Lietuvos Bankui parduodamą užsienio valiutą.

Lietuvos Bankas apgailestauja, kad kai kurie politikai traktuoja užsienio aktyvus sausra, tiesioginei naudai palankta prasme, ignoruodami jų svarbiausią užduotį: saugoti Lietuvos valiutos vertę, rašoma pareiškime.

Lietuva paneigia žinią, būk ji nutarusi deportuoti šimtus rusų

Vilnius, sausio 2 d. (BNS) — Prezidentas Algirdas Brazauskas pareiškė „dideli nusistebėjimą iš pirmo lauzta provokacinio turinio informacija“, neva Lietuva yra nutarusi deportuoti šimtus rusų. Pasak prezidento spaudos atstovo Nerijaus Maliukevičiaus, tokio pobūdžio klausimų jokios Lietuvos valdžios institucijos apskritai nesvarstė.

Rusijos užsienio reikalų ministerija praėjusį penktadienį pareikalavo Lietuvos ambasadoriaus Maskvoje Romualdo Kozyrovičiaus paaiškinimų dėl Lietuvos valdžios sprendimo deportuoti šimtus žmonių, pirmiausia — rusų.

Pasak Rusijos žinių agentūros Interfax, Lietuvos ambasadoriui išteiktame dokumente reikiama „rimtas susirūpinimas“, kad, Lietuvos valdžia neleidžia likti šalyje gyventi buvusiams sovietų, o vėliau — rusų armijos kariškiams, kurie išėjo į atsargą po 1992 m. sausio.

„Susidaro įspūdis, kad Lietuvoje prasideda nepageidautinų asmenų vairo iš šalies kampanija, prieštaraujanti tarptautiniams Vilniaus įsipareigojimams gerbti žmogaus teises“, sakoma ambasadoriui Kozyrovičiui išteiktame dokumente. Jame taip pat žadama kreiptis į Jungtines Tautas, Europos Tarybą bei Europos

Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizaciją, kad jos padėtų „humaniškai“ spręsti problemą.

Lietuvos vidaus reikalų ministerijos Migracijos departamento direktorius Česlovas Blažys, kalbėdamasis su BNS korespondentu, Maskvos teiginius apie šimtus iš Lietuvos varomus rusus taip pat vadina „iš pirmo lauztais“.

Pasak jo, iš Lietuvos iki šiol nėra iškeldintas nė vienas Rusijos atsargos kariškis, nors tie ju, kurie demobilizavosi po 1992 m. sausio, iš tiesų negavo teisės nuolat gyventi Lietuvoje. Tačiau, pasak Blažio, jie be didesnių problemų gyvena čia, prasišėdami visas.

Netikėtai audringa Rusijos reakcija nepakeitė Migracijos departamento nuostatos išsiųsti iš šalies buvusį prosovietinės organizacijos „Jedinstvo“ partijos vadą Valerij Ivanov, kuris yra pažeidęs Lietuvos Konstituciją ir kurio veiksmams kelia grėsmę Lietuvos saugumui ir viešajai tvarkai.

V. Ivanov trejus metus kalėjo už dalyvavimą 1991 metų sausio 13-osios perversme ir kitokią antivalstybinę veiklą, o nuo spalio 6-osios yra laisvėje. Jis pats neslepia, kad ir toliau ketina veltis į politiką ir nepripažįsta padaręs kokių nors klaidų.

KALENDORIUS

Sausio 14 d.: Feliksas, Teodozijas, Laimis, Aukšė.

Sausio 15 d.: Antras eilinis sekmadienis. Paulius, Ida, Dailius, Skirgaila, Sniegualė. 1923 m. atvaduotas Klaipėdos kraštas.

Sausio 16 d.: JAV šventė: M. L. King gimtadienis. Marcelis, Honoratas, Jovaras, Norgailė. Sausio 17 d.: Šv. ntanas, abatas (251-356 m.); Leonilė, Vėjūna, Kalnius, Ežerė. 1835 m. gimė poetas vysk. Antanas Baranuskas.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaguoja: Karolina Kubilienė
7525 Sheridan Dr. 3E, Willowbrook, IL 60514

ATEITININKŲ FEDERACIJOS TARYBOS NARIŲ PASITARIMAS RINKIMAMS UŽSIENYJE ARTĖJANT

Ateitininkų namuose, Lemonte, sausio 7 d. vyko suvažiavimas/pasitarimas Šiaurės Amerikos ateitininkų veiklą aptarti. Dalyvavo dabartinis Ateitininkų federacijos vadas Juozas Polikaitis, sąjungų valdybos nariai ar atstovai, „Iš Ateitininkų gyvenimo“ redaktorė Karolina Kubilienė, buvę Ateitininkų federacijos vadai, buvę tarybos ir buvę valdybos nariai. 1994 m. vasarą vykusiame Ateitininkų kongrese balsavimu buvo nuspręsta pratęsti Juozo Polikaitio Ateitininkų federacijos vado pareigų terminą iki 1995 m. žiemos ar 1996 m. pavasario, iki numatomos šaukti Ateitininkų konferencijos. Jau kongreso metu buvo nutarta, kad Ateitininkų tarybą sudarys 15 asmenų: 8 iš Lietuvos ir 7 iš užsienyje gyvenančių. Lietuvoje tarybos narių rinkimai vyko kongreso metu, užsienyje gyvenantys ateitininkai netrukus rinks 7 narius.

Sausio 7 d. pasitarime buvo svarstomi šie klausimai: 1. kaip praveisti Ateitininkų tarybos rinkimus, kad juose dalyvautų užsienyje gyvenantys – nepaisant ar jie gyvena didesniuose lietuvių telkiniuose, ar ne;

2. kaip išaiškinti Ateitininkų „federacijos“ sąvoką, kai federacijai priklauso sąjungos ir vienetai Lietuvoje ir už jos ribų (norima išvengti santrumpų „sriubos“ kaip – AF, LAF, UAF. Lietuvos Ateitininkų federacija, Užsienio Ateitininkų federacija...);

3. kaip planuoti užsienyje veikiančių vienetų vadovybę, ir organizacinės veiklos kryptį iki numatomos konferencijos.

Viename pasitarime tu klausimų nebuvo įmanoma galutinai išspręsti, bet buvo stengiamasi priesti kokių nors išvadų. Pasitarimo dalyviai sutiko, kad tarybos rinkimai (narių, gyvenančių už Lietuvos ribų) turi įvykti nedelsiant. Rinkimų detalės buvo pavestos rinkiminei komisijai, vadovaujamai P. Razgaitio, Clevelande. Sąjungų dalyviai bus įvesti į rinkimus (ir kandidatų pasiūlymus) per sąjungų valdybų turimus narių sąrašus. Toliau nuo lietuviškų telkinių gyvenantieji dalyviai bus jungti, kreipiantis į juos per spaudą ir kitais būdais, kad jie neatitrūktų nuo ateitininkų rūpesčių. Kvietimas dalyvauti pirmuose bendruose (su Lietuvos ateitininkais) Ateitininkų tarybos narių rinkimuose turės būti patrauklus.

Antrąjį klausimą Ateitininkų federacijos vadas Juozas Polikaitis turės aptarti su Lietuvos ir užsienio ateitininkų vienetais. Kiekvienas kraštas turi savo teisiškų reikalavimų, kaip organizacijos turi registruotis.

Trečiasis klausimas jau daliai buvo aptartas per 1994 m. rudenį vykusį Ateitininkų savaitgalį Dainavoje. Juozas Polikaitis susirašinėjo ir kalbėjo su Australijos, Vokietijos ir kitų tolimesnių vietovių igaliotiniams ar veiklesniams ateitininkais. Kanados ateitininkai, atrodo, yra palinkę savo veiklos įėjus jungti (kur galima) su JAV ateitininkais.

Europos ateitininkai (už Lie-

tuvos ribų) turbūt pagrindiniai koncentruojasi Vokietijoje, bet igaliotinis atstovautų ir ateitininkams Italijoje ir kitur. Igaliotiniai Australijoje, P. Amerikoje ir Europoje (už Lietuvos ribų) palaikytų tiesioginius ryšius su Ateitininkų federacijos vadu. Tačiau pasitarimo diskusijų išvadoje sutikta, kad Ateitininkų federacijos valdybą reikės įtraukti pareigas „vykdymo vicepirmininko“ (ar pan.) titulo asmeniui, kuris rūpintųsi Šiaurės Amerikos ateitininkų veiklos reikalais. Ateitininkų federacijos vadas vienas visko pats neapčiuops. Tradiciniai Ateitininkų federacijos valdybų vaidmenys nyko; reikia tuos vaidmenis ir jų svarbą praplėsti.

Ateitininkų sąjungų atstovai pasidalino savo darbų pasiekimų ir rūpesčių žiniomis su šio pasitarimo dalyviais. Jie turės plačiau aprašyti šiuos reikalus spaudoje. Reikia tikėtis, kad ateitininkai ras būdus vieningai veikti Lietuvoje ir už jos ribų. Ideališkas žvilgsnis į tą vieningos organizacijos modelį turės tapti aktualybe, su komunikacijos tinklais, bet ir su pripažinimu, kad vietinės sąlygos nulems vietinę veiklą. Pasitarimo dalyviai stengėsi žvelgti į Šiaurės Amerikos ateitininkijos vietinę veiklą, neužmirštant ir platesnio akiračio.

R. Kubiliūtė

Moksleivių ateitininkų Padėkos dienos kursuose, Dainavoje. Iš k. – Vika Gylytė, Austė Ringutė ir Audra Kazlauskaitė.

Nuotr. Lauros Lapsytės

KUN. A. LIPNIŪNO KULTŪROS CENTRAS PANEVĖŽYJE

Lietuvos vyskupijos susirūpinimo kaip sudominti katalikišką jaunimą, kokias programas jiems pasiūlyti. „XX amžius“ rašo, iniciatyvos ėmėsi Panevėžio vyskupija ir Lietuvos ateitininkų federacija. Šis centras įsteigtas prieš pusantį metų. Centro direktore yra R. Mikučionytė, o jo įstatuose numatyta telkti Panevėžio miesto ir vyskupijos jaunimą per meną, kultūrą, studijas, sąrašindant su mūsų tautos dvasiniais ir kultūriniais lobynais. Numatyta įsteigti teatrą, religinio folkloro ansamblių, dailės, meno ir literatūros studijas, Šv. Rašto pažinimo ir maldos grupes. Planuojama pakviesti savanorius sveiktis kalbas dėstyti. Taip pat svarbu, kaip direktorė R. Mikučionytė nurodo, spręsti jaunimo laisvalaikio, užimtumo problemas.

Susidomėjus, kaip sekasi realizuoti tuos užsimojimus, direktorė nurodė keletą jau įvykdytų planų. Priminė, kad ateitininkų federacijos buvo suorganizuotas Panevėžio kuopos atkūrimo penkerių metų jubilėjaus paminėjimas, pasikvietus paskaitininkus iš kitur. Šv. Velykos buvo švenčiamos gamtoje. Yra organizuojamos gegužinės pamaldos, įvairūs minėjimai, centre veikia religinio folkloro studija. Kviečiamos kitos vaidintojų grupės, o centre veikia dramos studija.

Prieš popiežiumi Jonui Pauliui II atvykstant Lietuvon, buvo ruošiamos evangelizacinės programos ir Kultūros centro nariai apkeliauvo daug rajonų. Kaip R. Mikučionytė pasakoja „XXI amžiaus“ korespondentei, anglų kalbos kursai yra gausiai lankomi; juose dėsto keletas

Čikagos moksleiviai ateitininkai Kalėdų proga aplankė „Lietuvos Vaikų Vilties“ globojamus vaikus, iš Lietuvos atvykusius sudėtingoms kūno operacijoms. Visi kartu pabendravo ir pastatė gražius saldinių namelius.

JAS CENTRO VALDYBOS PRANEŠIMAI

JAS 1995 metų veiklos datos

Sausio 7 d. – JAS CV dalyvauja veiklos pasitarime – AFV posėdyje, Ateitininkų namuose, Lemonte.

Vasario 1 – 28 d. – JAS CV vaju stovykloms Lietuvoje remti.

Kovo 1 d. kuopų globėjams išsiunčiami registracijos stovyklai lapai.

Balandžio 1 d. – baigiasi laikas sumokėti kuopų nario mokesčius.

Antras JAS CV aplinkraštis.

Gegužės 1 d. – Pradedama registracija stovyklai.

Birželio 10 d. – Baigiama stovyklautojų registracija; stovykloms informacija išsiunčiama vadovybei.

Liepos 29 - rugpjūčio 12 d. – JAS vasaros stovykla.

Registracija stovyklai

Registracija JAS vasaros stovyklai prasidės gegužės 1 d. ir

baigsis birželio 10 d. Kad išvengtų nesupratimų, prašoma nario mokesčių ir narių sąrašus CV išdinti Audrai Kasputytei prisiųsti iki gegužės 1 d. Nario mokesčiai – 6 dol. asmeniui.

Ieškomi JAS Stovykloms organizatoriai

1994 m. JAS stovykla Dainavoje buvo labai sėkminga. Tai dėka nuostabių asmenų, kurie nuširdžiai dirbo, kad stovykla vaikams ir vadovybei paliko tiek džiaugsmingų prisiminimų. Tačiau, kaip jau buvo minėta praėjusią vasarą vadovavusiems stovykloje, ateinančios 1995 m. vasaros stovykloms organizavimas ir pravedimas yra jūsų rankose. Ši JAS CV buvo sutikusi suruošti tik 1994 m. stovyklą ir centro valdyboje pasilikti iki 1995 m. vasaros. Tad kreipiamės į jus, mieli globėjai ir jaunųjų ateitininkų tėveliai, pasiūlyti šiam labai reikalingam ir prasmingam darbui. Stovykloms programa jau sudaryta, reikia tik ją įgyvendinti. Visuose ruošos darbuose CV padės. Beveik be išimties, pernykščiai mokytojai sakėsi, kad mieliau sugrįžti į 1995 m. stovyklą. Laukiame Jūsų skambučio pasiūlant vadovauti artėjančiai stovyklai. Atsiminkite – kad stovykla įvyktų, kad jūsų vaikai galėtų smagiai stovyklauti, dabar lieka jūsų rankose! Skambinkite Rusnei Kasputienei, tel. 313-454-1142.

Laukiame „Stovykloms vadovo“

Birutė Bublienė baigė paruošti 7 metų vasaros stovykloms programą vadovą. Jo korektūra jau daroma Lietuvoje. JAS CV žada išleisti šį vertingą vadovą 1995 m., kad visi, norintys ruošti stovyklą, turėtų šią vertingą knygą. Šiame vadove bus 7 metų pilnai išvystytos stovykloms programa su dienotvarkėmis ir kita reikalinga medžiaga.

JAC Centro valdyboje

Šiais metais iš pareigų JAS Centro valdyboje pasitraukė Taura Underienė ir Gražina Kriauciūnienė. Pasigesime jų kūrybingumo ir nuširdaus darbo. Esame joms labai dėkingi už talką 1994 metais. Dabartinę JAS CV sudaro: Rusnė Kasputienė, Birutė Bublienė, Audra Kasputytė, kun. Antanas Saulaitis, SJ, ir ses. Zita.

savanorių dėstytojų iš Amerikos. Kun. A. Lipniūno centras palaiko artimus ryšius su Šv. Kazimiero kolegija. Centras gauna patalpas iš vysk. K. Paltaroko katalikiškos mokyklos, gaunama šiek tiek aukų iš anglų kalbos kursų.

K. K.

STUDENTŲ DĖMESIUI

Visi studentai ateitininkai kviečiami dalyvauti sausio 27-29 d. Dainavoje vyksiančiame „ZuperSavaigtalyje“. Bus ir suvažiavimas, kurio metu išrinktims naują Studentų Ateitininkų sąjungos – SAS centro valdybą.

Savaigtalyje dalyvavimo mokesčiai 35 dol. – susimokėjusiems nario mokesčių. Nario mokesčio nesumokėję, turės mokėti 40 dol. Visi laukiami. ASS CV

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos
5540 S. Pulaski Rd.
Tel. 312-585-2802
Pirmd. 9 v.r. - 7 v.v., antrd., trečd. ir penkd. 9 v.r. - 3 v.p.p., ketvd. 10 v.r. - 7 v.v. Šešt. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas. Prita „Medicare Assignment“. Sumokama po vizito.

DR. DOMAS LAPKUS

Praktika su
Dr. McEligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8383

DR. ELIGIJUS LELIS

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
15505-127 St.
Lemont, IL 60439
Tel. 815-723-0353
7600 W. College Dr.
Palos Heights, IL 60453
Tel. 708-361-0010

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS

DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. (708) 598-2131
Valandos pagal susitarimą

ILLINOIS PAIN TREATMENT INSTITUTE

Skausmo gydymo specialistai
JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
Chicago 312-726-4200
Elgin 708-622-1212
McHenry 815-344-5000, ext. 6506

EVERGREEN PARK X-RAY

DR. E. RINGUS RADIOLOGAS
9760 S. Kedzie
Tel. 708-636-6500
Val. 9-5 kasdien

DR. DANA M. SALIKLIS

DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES

DR. BOB DOKHANCHI
Dantų Gydytojai
Pensininkams nuolaida
4007 W. 59 St., Chicago, IL
Tel. 312-735-5556
4707 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. 708-352-4487

Kab. tel. 312-586-3166

Namų 708-361-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirmad ir ketvd. 3 v.p.p. – 6 v.p.p.
Kitomis dienomis – susitarus

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

Už „Draugo“ prenumeratą atsiliginama iš anksto	
JAV	Metams ¼ metų 3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$95.00 \$55.00 \$35.00
Tik šeštadienio laida:	\$110.00 \$60.00 \$40.00
JAV	\$55.00 \$40.00 \$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00 \$45.00 \$35.00
Užsakant į Lietuvą –	
Oro paštu	\$500.00 \$250.00
Tik šeštadienio laida	\$160.00 \$85.00
Paprastu paštu	\$100.00 \$55.00
Tik šeštadienio laida	\$55.00 \$55.00

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius tašo savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
ŠEIMOS DAKTARAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
15505 - 127 St., Lemont, IL 60439
Priklauso Palos Community Hospital
Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. (708) 287-2285

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
21470 S. Main St.
Matteson, IL 60443
Tel. 708-748-0033
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rez. 708-422-7807
Kab. (1-312) 582-0221
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimul (kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBE – NERVŲ IR EMOGINES LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBE – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St., Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p. p. - 7 v. v. antrd. 12:30-3 v. p. p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v. p. p. penkt. ir šešt. 9 v. r. - 12 v. p. p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6989 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ZAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINE CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILJA KERELYTĖ
Chiropraktinis gydymas, sveikos mitybos pritaikymas ir akupunktūra
7271 S. Harlem, tel. 708-594-0400
Bridgeview, IL 60455
Valandos pagal susitarimą
Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p. p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBE – VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p. p. - 7 v. v., antr. 9 v. r. - 12 ketvd. 12 - 4 v. p. p., penkt. 12 - 6 v. v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RINGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. RAIMUNDAS RUGINIS
Chiropraktinis gydymas nuo nugaros, kaklo ir galvos skausmų
1025 Ogden Ave.
Lisle, IL 60532
Tel. 708-963-1410

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v. p. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

NEIPRASTAS VYNAS

Baigę Kalėdų šventes, grįžtame į kasdienį gyvenimą su Kristumi, ir štai pirmasis vaizdas, kurį Bažnyčia mums pristato eilinių sekmadiečių skaitiniuose, yra puotaujantis Jėzus vestuvėse Kanoje.

Per Kalėdas džiaugėmės gimusiuoju Kūdikiu-Išganytoju. Dabar matome šį, kūdikį gimusį, Dievą jau užaugusį, bet tebenešantį džiaugsmą žmonėms, tebesirūpinantį, kad žmonėms nepritrūktų ir papras-tuo medžiaginio dalyko – vyno. Vaisėse vinas yra Dievo dovana, kuri padeda iš kasdieninių rūpesčių į jėgą pūtos dvasią. O vestuvių puota – ypatinga. Jos tikslas – atšvesti žmonių ryžtą savo meilės ryšį įprasinti, sukonkreinti, kuriant šeimą, kviečiant Dievą dalyvauti toje meilėje ir padaryti ją vaisinga. Tad, kai Marija savo Sūniui pasakė, ko šioms žmonėms pritrūko, Jėzus, nors pabrėždamas, kad jo valanda dar neatėjo (Šv. Jono Evangelijoje – tai tas laikas, kai atpirkimo darbas bus užbaigtas: Jėzaus mirtis ir prisikėlimas), įvykdė pirmą ženklą, kad žmonijos Išgelbėtojas jau jų tarpe: iš paprasto vandens padarė žmonėms geriausio vyno.

Šioje vietoje Jėzus savo motiną pavadino „moterie“, ir tai ženklas, kad čia vyksta kas nors didesnio, negu žemiško stūnaus pasikalbėjimas su savo motina. Evangelistas Jonas pasiekia savo tikslą, kai mes skaitydami sustojame ir pamąstome, kodėl Jėzus galėjo taip pavadinti savo motiną. Jis norėjo, kad pastebėtume, jog šiame pirmame Jėzaus padarytame ženkle, rodančiame, kad Dievas jau pradėjo žmonijos išgelbėjimo darbą, dalyvauja moteris. O mes gerai atsimename, kad moteris dalyvavo ir pirmame žmogaus nepaklusnumo Dievui veiksme Rojuje. Tad čia jis į savo motiną kreipiasi kaip į visos žmonijos simbolį: „Moterie“. Jis taip į ją kreipėsi ir užbaigdamas išgany-mo darbą ant Kalvarijos kalno, kai jai pavedė savo mylimąjį mokinį: „Moterie, štai tavo sūnus!“

Vestuvinio džiaugsmo puota – apamai puota – yra Eucharistijos simbolis. O šv. Jono Evangelijoje simbolika yra dar net gausesnė, negu kitose Evangelijose. Tai, kad vestuviniams pritrūko vyno, užmena ir žydų tautos neišpildžiusias viltis: kad viltys tokio Mesijo, kokio jie laukė, neišsipildė. Bet atėjo Jėzus – ne taip, kaip jie tikėjosi ir ne toks, kokio jie

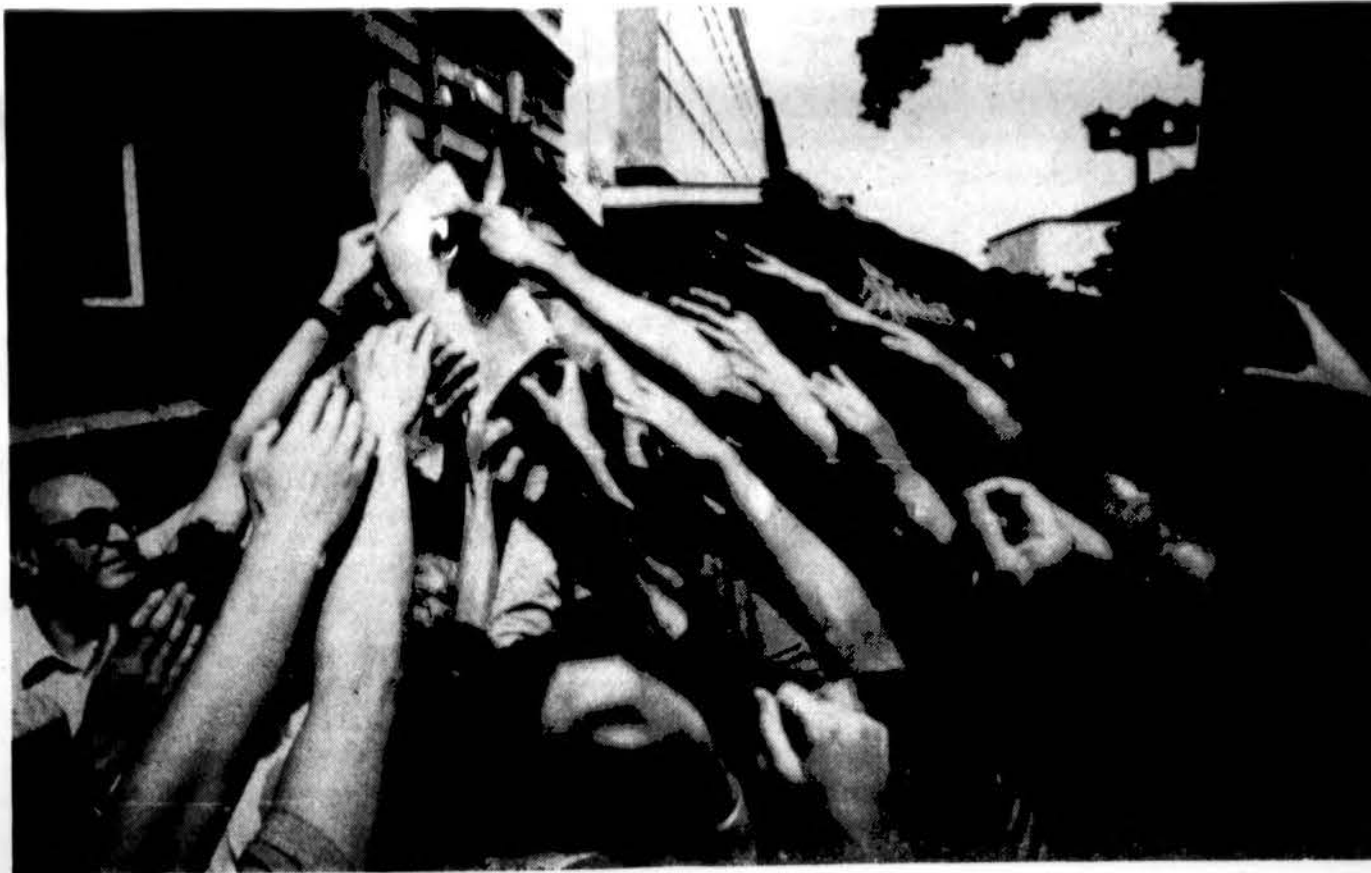
tikėjosi – ir stebuklingai padarė jiems puikiausio vyno, bet tuo veiksmu sulaužė jų senaisias apeigas.

Galime įsivaizduoti, koks radikalus buvo Jėzaus veiksmas, jei prisiminsime griežtas jų apeiginio švarumo taisykles. Ir jos nebuvo tik išorinė forma: jos reišė ir dvasinį švarinimą prieš Dievą, ruošiantis maldai. Ir štai Jėzus padaro, kad tuose induose, kuriuose buvo laikomas vanduo kojų plovimui, atsirado geriausias vestuvių vinas žmonėms gerti. Kai Jėzus ateina į žmonių gyvenimą, jis jį pripildo džiaugsmu, atnaujina viltį, atgaivina dvasią. Bet jis taip pat verčia permąstyti visą savo vertybių sistemą – jis viską taip pakeičia, kad nebeįmanoma toliau gyventi senoju būdu.

Ištikimos vedybinės meilės simboliais kalba ir pranašo Izaijo pranašystė (Iz 62:1-5), kurią girdime pirmame šio sekmadienio skaitinyje. Kaip jau žinome, pranašo Izaijo knyga iš tikrųjų yra trys pranašysčių rinkiniai. Pirmoji dalis (1-39 skyriai) yra paties Izaijo (742-701 m. pr. Kristų); antroji dalis (40-55 sk.) yra Izaijo mokinių bendruomenėse, ištrėmimo Babilonijoje metu darytos pranašystės (mžd. 550-540 m. pr. Kristų); ir trečioji dalis (56-66 sk.) iš tremties į Jeruzalę sugrįžusių Izaijo mokinių bendruomenėse įvykusios pranašystės (mžd. 538-510 m. pr. Kristų). Iš pastrosios paimtas ir šio sekmadienio skaitinys.

Tremtį Babilonijoje Izraelio žmonės suvokė kaip Dievo jų apleidimą. O čia, kaip ir kitose pranašų tradicijose, Dievo ryšys su savąja tauta yra vaizduojamas vedybinės ištikimybės simboliais. Čia Dievas stiprina į nuikotą Zioną sugrįžusių tremtinių viltį, kai Jeruzalės atstatymo darbas jiems atrodo beveiktas, kai, sugrįžę į savo tėvynę ir radę ją sunaikintą, jie jaučiasi dar mažiau turį, negu tremties būdami. Juos Dievas užtikrina: „Tu būsi puošni karūna Viešpaties rankoje, karališka diadema savo Dievo dešinėje. Taveš daugiausiai nevadins „paliktąja“ (kaip atmeta sužadėtinė – a.z.) ... nes Viešpats tavimi žavisi“.

Ir mums gyvenimas Dievo tautos šeimoje – Bažnyčioje nėra lengvesnis, negu gyvenimas žmogiškoje šeimoje. Kiekvienas šeimos narys į ją atneša savitas Dievo duotas dovanas, bet kartais nemokame jų atnešti bendram labui, nemokame jų ir pri-

Šviesos siekiant... Spausdinto žodžio meilė.

B. JELCINAS IEŠKO DRAUGŲ

IGNAS MEDZIUKAS

Rusijos federacijos prezidento B. Jelcino autoritetui smunkant, jam buvo patarta atlikti kokį žymų darbą, kuris pakeltų jo vardą. Kilo mintis atstatyti, kadaise Stalino įsakymu sugriautą Kristaus Išganytojo ortodoksų katedrą Maskvoje, kuri buvo pastatyta 19 amžiuje ir puošė šį miestą. Jos blizgančio vario kupolai švietė kaip saulė. Ši šventovė buvo susprogdinta, komunistų terminalogija, kaip nevertinga praeties „atgyvena“. Dabar katedrą norima atstatyti kaip tautinės atgailos ir pokomunistinio laikotarpio atgimimo simbolį. Kyla klausimas, ar 500 mil. dolerių projektas suvienys Rusijos žmones ir išves juos šiuo sunkiu laiku į šviesesnę ateitį, tad prezidentas Jelcinas ir kiti mano? Ar projektas liks vėl neįvykdytas, kaip daugelis sovietinių laikų užsimojimų ir planų? Būdinga, kad kiekvienas pasikeitimas Rusijos politikoje paliko savo žymes katedros likimui. Perėjimas į demokratiją irgi, atrodo, paliks žymes.

Katedros istorija yra tokia. Rusijos caras Aleksandras I, atsidėkodamas Dievui už pergale prieš Napoleoną, įsakė ant kalvos, prie Maskvos upės, pastatyti didingą katedrą. Visos imti. Tad šv. Paulius laiškė Korintiečiams (1 Kor 12:4-11) primena, kad visos dovanos yra iš to paties Viešpaties ir kad Dievo Dvasia jas dalina bendram labui. Bet atėjus Dievo pažadų išpildymui – Jėzui, tenka permąstyti, ką mes iš tikrųjų branginame ir tą dovana priimti.

Aldona Zailskaitė

Rusijos kaimiečiai siuntė savo sutauptas kapeikas katedros statybai. Užtruko 70 metų, kol katedra buvo pastatyta. Bet ji stovėjo mažiau kaip 50 metų, nes bolševikų diktatorius Stalinas, marindamas tautą badu ir valdydamas ją baisiu teroru, aplėšė ir bažnyčias. Jis paliepė dinamitu susprogdinti Kristaus Išganytojo katedrą. 2,000 darbininkų jos griuvėsiuose surinko 176 tonas vario lakštų, kuriuos buvo padengti katedros kupolai. Prikrovė 600 vagonų marmuro. Išsprogino 10 metrų storu sienas, kad būtų pastatytas kitas dar didesnis pastatas – Sovietų rūmai. Stalinas norėjo Dievo šventovę paversti komunistų šventove, kurioje tilptų 20,000 žmonių. Tas pastatas turėjo būti aukštesnis už Empire State dangoraižį New York'e. Jo viršuje turėjo būti Lenino statula, aukštesnė negu Laisvės statula.

Kaip ir daugelis projektų, taip ir šis nebuvo įvykdytas – rūmai nebuvo pastatyti. Per Antrąjį pasaulinį karą plienas, skirtas rūmų statybai, buvo sunaudotas karo pramonei. Ta vieta apaugo piktžolėmis. Tik Nikita Chruščiovas įsakė įrengti didžiulį maudyimos baseiną. Žiemą apšildomo baseino garai sugadino paveikslus, esančius gretimame meno muziejuje. Tada darbininkai pradėjo baseiną griauti. Apacioje jie rado 13 pedų storu pamatus, padėtus Sovietų rūmams. Ant šių pagrindų vėl turi būti pastatyta Kristaus Išganytojo katedra.

Šį projektą labiausiai remia trys šiuo metu įtakingiausi

„naujosios Rusijos“ vyrai: B. Jelcin, Maskvos meras Jurij Lužkov ir ortodoksų patriarchas Aleksiejus II. Katedros statyba iš dalies bus vykdoma valstybės lėšomis, bet daugiausia pinigų statybai tikimasi surinkti aukomis. Ortodoksų bažnyčia mėgina surasti katedrai priklausiusius meno kūrinius, kuriuos Stalino valdžia pardavusi užsieniui.

Dirbant pagal išlikusias nuotraukas ir brėžinius, norima katedrą atstatyti tokią pat, kokia buvo originali. Tačiau apacioje norima įrengti 1,200 vietų konferencijų salę, sekmadieninę mokyklą, kavinę ir 400 automobilų garažą.

Projekto priešininkai mano, kad katedros statyba bus kitas sovietinio stiliaus „šimtmečio projektas“ ir kad, kaip „U.S. News & World Report“ rašoma, Jelcin ir Lužkov projekta remia, nes jie yra suinteresuoti 1996 m. įvyksiančiais rinkimais. Televizijos žurnalistas Leonid Pofionov pareiškė: „Mūsų politikai mėgina vaizduoti religingusius už patriarchę“.

Rusijoje gyvena, be ortodoksų, daug musulmonų ir žydų, todėl kyla klausimas, kaip suderinti Bažnyčios ir valstybės santykius. Net ir daugelis ortodoksų kunigų yra nuomonės, kad būtų daug tiksliau pinigų, skirtus katedros statybai, panaudoti atstatyti ir suremontuoti cerkves visoje Rusijoje. Jeigu politinių vėjų kryptis pasikeistų, tai katedra vėl gali būti simboliu netvarkos ir ginčų nebaigto Rusijos kelio į demokratiją. O tuo tarpu galime klausyti klausimą, ar katedros statyba pakels prezidento Jelcin autoritetą?

Reformos ateina lėtais žingsniais

Danutė Bindokienė

Respublikonų partijos dauguma neseniai „iškraustė“ i Senato ir Atstovų rūmus Vašingtone ir tebesimėgaujama igtajai galia. Kalbama apie reformas, tarytum tik dabar kažkas atrado tą žodį ir gali jį pritaikyti kiekvienam kasdienybės atvejui. Jeigu respublikonai galėtų bent šimtadalį visų savo planų įgyvendinti, daug kas pasikeistų, be abejo, į geresnę pusę.

Pagal įvairių, plačiu mastu atliktų apklausinėjimų duomenis, JAV gyventojų dauguma mano, kad labiausiai keistina sistema yra pašalpos teikimas netekėjusios moterims su vaikais. Tikima, kad ta pašalpa augina kartų kartas tingių, pasirovui plaukiančių individų, nesirūpinančių savo dabartimi ar ateitimi, nes valdžia kiekvieną mėnesį atsiunčia čekį. Tiesa, pašalpa nedidelė, iš jos vos galą su galu tegalima suvesti, bet juk tai pastovus ir lengvas pragyvenimo šaltinis, iš kurio metų metais semiasi nemaža JAV gyventojų dalis.

Nepaisant gausybės siūlomų išiečių iš pašalpų akligatvio, jokios priemonės iki šiol nebuvo labai efektingos ir padėties nepakeitė. Galbūt pasikeitė tik kitų krašto gyventojų pažiūros į pašalpas gaunančiuosius. Kadangi ekonomika šalyje nėra per geriausia, o daugelis dirbančiųjų nuolat kovoja su skurd gresme, žmonės erzina, kad iš federalinių mokesčių, išskaitomų iš jų nedidelės algelės, dar išlaikomi kažkokie „veltėdžiai“. Šiuo visuotiniu nepasitenkinimu pasinaudoja politikieriai, norėdami laimėti balsuotojų simpatijas ir balsus rinkimuose. Pasinaudojo juo ir respublikonai, pridėdami tvirtas reformas ypač pašalpų teikimo srityje. Reikia tikėtis, kad jų pažadai nebus vien pienės pūakai vėjuotą dieną.

Dažnai girdime ir mūsų tautiečius, pasisakančius prieš tuos, kurie nori kažką gauti iš vyriausybės, labdaros ar kitų geros širdies, patys nieko neveikdami. Kalbama apie „išties-tas rankas“ iš tėvynės, apie įsitikinimą, kad užsienio lietuviams tik tiek verti, kiek dolerių atsiumčia. Niekam nesvarbius jų dvasinės ar kultūrinės vertybės, atlikti darbai Lietuvos labui, o visi mūsų santykiai su Lietuva remiasi tik „kietąja valiuta“.

Žinoma, tai netiesa, bet ir klaidingiausias idėjas atranda

būrius pasekėjų. Ar galime save laikyti išsilavinusiomis, vakarietiškoje kultūroje augusiomis (ar bent kelis dešimtmečius gyvenusiomis) asmenybėmis ir tikėti, kad jog lietuviai tėvynėje patys nesistengia pagerinti savo padėties, o tik laukia paramos iš užsienio? Antra vertus, kai kaktomuša susiduriame tik kaip su akivaizdžiu tokio geresnio būvio ieškojimu, užmerkiame akis.

Iš Lietuvos šiuo metu į mūsų tarpą yra atvykęs nemažas skaičius tautiečių. Vieni tikisi Amerikoje ilgėliau pasilikti, kiti trumpesnį laiką pabūti, bet visų tikslas panašus: rasti darbo, sukaupti dolerių, kad galėtų padėti savo artimiesiems tėvynėje arba ir sau užtikrinti šviesesnį rytoj. Reikia pastebėti, kad darbo atvykusieji nebijo ir nevengia. Jauni profesionalai, pasirošę kitokiam gyvenimui, griebiasi prasčiausių darbų, kaip kadaise ir mūsų vyresnieji intelektualai, iš pabėgėlių stovyklų atvykę į šį kraštą, bet dėl kalbos nemokėjimo turėję pasitenkinti juodžiausiais darbais.

Kai tik atsirado galimybės išvykti į užsienį iš laisvėjancios Lietuvos, susidūreme su nemažu skaičiumi tų naujųjų ateivių, kurie lietuviu vardu garbės nepadarė. Yra tokių ir dabar. Jie daugelį nuteikia prieš visus, atkeliaujančius iš Lietuvos. Tačiau anų „supuvusių obuolių“ saiku nema-tuokime viso sodo, o vertinkime kiekvieną žmogų pagal jo elgesį. Didžioji dalis dabar atvyks-tančiųjų yra sąžiningi, dori ir pareižingi.

Priekaištai, kad mūsų tautiečiai „palieka tėvynę, kai yra labiausiai reikalingi krašto atstatymui“, nelogiški. Juk visais laikais ir iš visur žmonės vyko į užsienį, ypač į Ameriką, užsidirbti pinigų, kad per siunčiamą pagalbą saviesiems padėtų savo kraštui. Keliauo uždarbiauti lietuviai ir prieš I pasaulinį karą, po jo, nepriklausomybės laikais... Grįžo turtingesni, susipažinę su kitu pasauliu ir to pažinimo patirtį vėliau sklaidė tėvynėje. Priimkime atvyks-tančius, stenkimės juos įjungti į savo visuomenę, parodykime lietuvišką nuosirdumą. Tai bus geriausia „vakarietiškos kultūros“ mokykla, kuria taip mėgstame didžiulius prieš „komunizmo sužalotus“ savo krašto sūnus ir dukteris.

SIRENOMS KAUKIANČIAMS IR MIESTAMS DEGANT

JUOZAS ŽYGAS

Einame lietuvių lagerio ieškoti

Rankoje turiu tą raštelį, kurį policininkas man padavė. Ten užrašytas lietuvių lagerio adresas. Tad einame to lagerio ieškoti. Lageris, kurio ieškome, atrodo, yra gan blogame rajone. Sandėliai, apliešti pastatai. Pagaliau susirandame, kadangi numeris yra ant vartų kolonos. Kadangi vartai neuždaryti ir sargybinio nėra, tad, daug nesidairydami, einame į vidų. Pro vienas duris išeina barzdotas vyras, gan nesimpatiško veido. Jis paklausia mūsų, ko mes čia ieškome? Sakau, kad ieškome lietuvių. Jis mums atsakė, kad jokių lietuvių ten nėra. Tai yra latvių lageris. Aš aiškiai matau, kad jis nėra latvis, tad mes greitai išsinešdinome. Mano su-pratimu, greičiausiai tai buvo iš Latgalijos – Daugpilio apylinkių „maskolių“ lageris. Tai ne pabėgėliai, bet prievartos darbams išvežti.

Ir Lietuvos policija turėjo šį tą pagauti, ir į Saksoniją išsiųsti. Kadangi bent dalį plano turėjo išpildyti, tai pasistengdavo pirmiausia kriminalinį elementą išsiųsti. Bet tai dar nereikiška, kad Saksonijoje tebuvo tik kriminalistai. Toks susidūrimas su „maskolium“ buvo gana netikėtas. Einame nieko nepešę. Mūsų pirmasis bandymas susirasti lietuvių buvo gana dramatiškas, bet jokių rezultatų nedavė.

Atėjo ir liepos 29 d., šeštadienis. Mes jau dešimt dienų esame į darbą įsijungę. Mūsų imonėlė, atrodo, nieko svarbaus karo pramonei ar frontui negamino. Vie-

nintelis produktas, kurį gamino, tai buvo mažos 2 V baterijėlės. Atrodė, tik vaikiškiems žaisliukams tetinkančios. Su tokia baterija kininėse lemputė liko tik raktui į duris pataikyti, galbūt į žemėlapi pasižiūrėti, bet einant kelią mažai tepašviesdavo. Buvo pora prietyrusių meistrų, kurie tas mažas baterijėles suguldavo į grupes, sujungdavo varinėmis vielėmis ir sulituo-davo, tokiu būdu sudarydavo 3 atskiras grandis. Nosies nebuvo galima kišti, skaičiuoti ar kokius brėžinius daryti. Atrodė, kad tokiam vienietui reikėjo per šimtą tokių baterijėlių. Nebuvo galima teirautis, kuriam tikslui tai daroma.

Pabaigęs darbą ir papietavęs, išėjau po miestą pasivaikščioti. Centrinėje gatvėje prie viešbučio būdavo iškabinami kariuomenės pranešimai apie sėkmingus pasitraukimus ir frontų linijas. Nors daug teisybės nebuvo galima sužinoti, bet buvo galima savo išvadas daryti. Taip man besidairant, ant vieno kampo užgirstu moteriškų balsus, garsiai lietuviškai kalbant. Pradedu žiūrėti, kur tos kalbėtojos. Pagaliau pamatau, tai dvi moterys ir su jomis mergaitė. Jos taip pat vaikšto, žioplinėja ir garsiai savo tarpe kalbasi. Prienu prie jų ir užkalbinu. Matau, kad jos labai nustemba. Jos yra taip pat kaunietės, tik neseniai atvykusios. Pirmą sykį atvažiavo Sonnebergą pažiūrėti. Gyvena mažame kaimelyje, geležinkelio važiuojant apie 9 km nuo Sonnebergo. Ten yra dar keletas moterų ir viena šeima. Gaunu adresą ir pasižadu aplankyti. Tas kaimelis vadinasi Blechhammer. Tiuringijoje visi kaimeliai turi po keletą imonių, tad jos ten ir dirba.

Dienos vienodos ir nuobodios. Darbe atrodo, kad laikrodžio vos iš vietos juda. Nuobodumą kiek pajavairina prasidėję oro pavojai. Sirenoms pradėjus kaupti, einame į slėptuvę, kuri yra po imone. Beje, prieš porą dienų mes

iš slėptuvės išsikraustėme į viešbutį. Restoranas, kuriame valgome, yra tame viešbutyje, visai prie imonės. Gavome du atskirus kambarėlius. Būtų viskas gerai, tik bakti ateinančios žiemos, kadangi kambarėliuose jokio šildymo nėra. Nors žiema dar toli, bet ateis!

Oro pavojai, atrodo, dažnėja ir ilgiau tęsiasi. Vokiečiai drausmingi, apie karą ir bombardavimus vengia kalbėti. Jeigu būtų jaunesni, tai gal apie moteris kalbėtų, dabar, tai apie ožkas ir savo kralkius. Jau prieš keletą dienų kariuomenės komunikate buvo pranešta, kad Kaunas po sunkių kovų buvo evakuotas. Iš miesto teliko tik plytų ir ugnies jūra. Brolis labai nusimena. Aš jam sakiau, kad nereikia viskuo tikėti, ką kariuomenės komunikatuose rašo.

Rugpjūčio 16 d. po vakarienes einu pagrindine Bahnhof gatve. Ant kampo, kioske pardavinėja ledus, daug žmonių. Žiūriu ir savo akimis netikiu: stovi pora jaunų kareiviukų su trispalviu skydu ant rankovių. Nejaugi lietuvių? Prienu ir užkalbinu. Pasirodo labai draugiški vyrukai. Jų čia yra aštuonetas, visi plechavičiukai. Jie priklauso sargybos daliniui, kuris saugo intendantūros dirbtuves ir sandėlius. Džiaugiamės susitikę, duodu savo adresą – žada aplankyti. Iš jų gaunu repatriantų šeimos adresą.

Išsijungiam į lietuvių gyvenimą

Tad ilgai nedelsė, vieną vakarą aplankome tą repatriantų šeimą. Eidami gana nedrąsiai jautėmės, kadangi jų pavardė Koegst, bet pasirodė esama tik paprasto lietuviško Kėkšto. Jis pats yra kilęs iš Klaipėdos krašto, o žmona nuo Joniškėlio, Biržų apskr. Šeima lietuviška, jis dalyvavęs mažlietuvių veikloje. Gal 10 metų sūnus Vytautas yra tikras lietuviukas. Mus pavaišina.

Mes, žinoma, visuomet alkani, tad visokį maistą vertiname.

Rugsėjo 2 d., šeštadienis, ateina meistras ir liepia man eiti į „wache“, nustembu kas čia galėjo atsitikti. Nagi žiūriu, senas pažįstamas iš Kauno bestovys su dar vienu vyruku. Prieš išbėgimą Kaune buvome susitikę, sakiau, kur važiuojame ir jis žadėjo mūsų pėdomis sekti. Bet, ilgai nesulaukdamas, jau galvojau, kad daugiau nesimatysime. Pasirodo, jis išvažiavo dieną vėliau už mus, t.y. liepos 12 d., bet per sieną jau nebeperleido. Teko lukterėti iki 22 d. ir, žinoma, prieš saulę nesisildė, bet teko padirbėti, nes visus vyrus čiuo įtvirtinimų statybai. Jis įstojo į geležinkelio statybos komandas. Juos mėtė iš vietos į vietą. Nuvežė į Dresdeną, paskui perkėlė į Erfurtą ir visur teko sunkiai dirbti. Pagaliau nuo darbo atsipalaidavo ir gavo leidimą važiuoti į Schwart, prie Salzburgo. Susitariu, kad po pietų užeis pas mus.

Po pietų vėl susitinkame, žiūri kaip mes gyvename ir beveik pavydi, kad mes jau gana žmoniškai susitvarkę. Gauname iš jų lietuvių draugijos Berlyne adresą ir dar keletą kitų. Dabar galėsime pradėti ieškoti brolių, giminių ir apskritai palaikyti sąryšį su kitais lietuviams. Atsidūrę svetimame krašte, pradėdame lietuvių lietuvių ieškoti. Mes juos palydimė ir geležinkelio stoti. Stotyje susitinkame dar keletą lietuvių iš Neuhaus Schirschnitz. Tai kaimelis gal už septynetos kilometrų. Susipažįstame ir pakviečia mus į svečius. Taip pat iš jų gauname dr. Raulinaitienės adresą, kuri su šeima gyvena Sonneberge. Pasirodo, lietuvių visur esama. Dabar mes jau nebesijaučiame vieni. Visi, kas sugeba, stengiasi gyventi mažesniuose kaimeliuose. Pagal mūsų naujuosius pažįstamus, ir Sonnebergas yra per didelės objektas.

(Bus daugiau)

**JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba
Informacijos Skyrius**

 Algirdas Rimas, 1711 Wainwright Dr., Reston, VA 22090
tel. 703) 471-1711

**EKONOMIKOS ŽVILGSNIS
IŠ LIETUVOS**
**LIETUVA NEBEGAUNA
MAZUTO**

Gruodžio pirmojoje pusėje Lietuva visiškai negavo mazuto. Visas Lietuvoje naudojamas mazutas gaunamas iš Rusijos. Lietuvos energetinės sistemos kuro tiekimo skyriaus viršininkas V. Valeika „Lietuvos rytui“ sakė, kad, jo žiniomis, pati Rusija turi problemų, apsirūpinimą kuru. Šiuo metu Lietuvoje užpildyta apie 45-48 proc. mazuto talpų. Tiek mazuto iki žiemos pabaigos neužtektų, todėl dabar Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir kituose didesniuose miestuose šildymui naudojamos brangesnės dujos. Šiuo metu tona mazuto kainuoja 78-80 dolerių. Vasarą mazutas buvo pigesnis, tačiau tuomet nebuvo lešų jį užpildyti visus talpas. V. Valeika mano, kad dėl kuro stygiaus gyventojų butų šildymas nenutruks. Pasak jo, jeigu visiškai nutrūktų mazuto tiekimas iš Rusijos, vyriausybė ras alternatyvų apsirūpinimo juo kelią.

**STREIKAI IR KITOS
IDOMYBĖS**

Daug kas skundžiasi, kad Lietuvoje įsigalėjo chaosas, kad ekonominės situacijos jau visai neįmanoma prognozuoti. Gruodžio mėnesį į šį „žaidimą“ įsitraukė ir privačios nuosavybės atstovai – streikuoją parduotuvii, kavinių, restoranų ir t.t. savininkai. Apie tai „Respublikoje“ (94.12.16) rašo rašytojas Ričardas Gavelis.

„Kai streikuoją privatūs savininkai, regins panašus į absurdo teatrą. Sustabde, tarkime, prekybą, jie patiria nuostolių patys, taip pat sudaro keblumų pirkėjams. Vienintelė žmonių grupė, kurios toks streikas absoliučiai nepaliečia – tai valdininkai ir valstybės pareigūnai, prieš kuriuos streikas neva yra nukreiptas“, rašo R. Gavelis. Kartu autorius pažymi, kad tokie tariami streikai turi aiškias priežastis. „Visus metus LDDP ekonominė politika buvo be galo paprasta: siurbti pinigus iš visų verslo atmainų, visai nekreipiant dėmesio į tokias veiklos padarinius. O padarinių dauguma atvejų esti labai aiškūs: apkrautas nepakeliamas mokesčių našta, verslas paprasčiausiai žlunga. LDDP veikla, žlugdant verslus, buvo išties nuosekli. Vos žmonės sumany-

davo kokį nors pelningą verslą, jis būdavo bemat naikinamas mokesčiais ir muitais. Kaip verslo atsaka žlugo prekyba „patrintais“ automobiliais. Bankrutavo dideliu mastu prekiauvusios svaigiaisiais gėrimais firmos. Stebuklingai išnyko gero pilstomo alaus čiaupai. Paskui ėmė bankrutuoti pramonės prekių firmos. Dabar jau ateina metas ir prekiautojams maisto prekėmis. Pelno nebegali užsitikrinti tolimas keliones organizuojančios firmos. O dabar, didinant benzino kainas, pamažu ateina ir privataus miesto transporto žlugimo metas“, rašo R. Gavelis.

Rašytojo nuomone, LDDP ekonomistai šaukte šaukiasi kokios nors drastiškos baigties. „Kitų metų biudžete numatyta keliasdešimčia procentų padidinti pajamas dėl pridėtosios vertės mokesčio. Perskaitys tokius planus, dar syki įsitikini, kad gyvenimiškai šalyje. Pridėtosios vertės mokesčio savo kilme ir turiniu – tai mokesčiai už perkamą galutinį produktą. Argi ne stebuklų stebuklai: šalyje, kur prekybos mastai kone kasdien mažėja, valdžia skelbiasi iš to mažėjantį pardavimo nuplėšianti keliasdešimčia procentų daugiau mokesčių. Žmonės nebeįstingia nusipirkti kalėdinį dovanėlių, o valdžia ramiausiai planuoja spėriai augančias pajamas“.

R. Gavelio manymu, privertinai bankrutuojantys verslininkai kol kas težaidžia nemamais ir gan beprasimais streikais. Tačiau ekonominės mirties akivaizdoje gali imtis ir drastiškų priemonių. Pasak straipsnio autoriaus, sunku spėlioti, kokiais daliniais prezidentas imtųsi veikti, kad ir transporto savininkų organizuotą kelių blokadą. Nesinorėtų tikėtis tokios baigties, tačiau, pasak R. Gavelio, dar mažiau tikėtina, kad LDDP valdžia susivoktų, ką daranti.

**RITA GYVENA
SLĖPTUVĖJE**

Gal todėl, kad Rita Dapkutė (lietuaitė iš JAV, baigusi savo žurnalistinę ir politinę karjerą Lietuvos Aukščiausioje taryboje ir aktyviai pradėjusi savo verslą), buvo svarbiausia mokesčių našta, verslas paprasčiausiai žlunga. LDDP veikla, žlugdant verslus, buvo išties nuosekli. Vos žmonės sumany-

vos aidas“ ir „Respublikos“ šeštadienio priedas „Julius“. Rita išgarsėjo „Ritos virtuvėje“ kepa-momis ir į namus bei darba atvežamomis picomis. Neseniai jos atidarytas restoranas „Ritos slėptuvė“, žurnalo „Vilnius in your pocket“ nuomone, yra geriausias restoranas sostinėje.

Rita mano, kad streikuoti reikėję jau prieš kelerius metus. Kaip rašo „Julius“, prieš vyriausybę, trukdančią verslininkams, Rita nusiteikusi karingai, o jos „Slėptuvės“ lankytojai toliau vagia taures, boka-lus, druskines, pelenines, kavos lėkštes ir puodelius, įrankius, netgi meniu. Per mėnesį išnešama apie 200 taurių – negelbėja į meniu įrašytas Ritos pagėdavimas „Maldauju, nevokite!“ bei kelios videokame-ros, stebingos restorano ir baro sales. Jos padeda tik kovoti su lankytojais, atsinešančiais savo alkoholi, nors per savaitę po stalais aptinkami 5-6 tušti degtinės buteliai.

Kas lankosi „Ritos slėptuvėje“, paaiškėja iš straipsnio „Lietuvos aide“. Pasak verslininkės, dieną ateina papietauti daug solidžių verslininkų, pagyvenusių žmonių, užsieniečių. Vakare – jaunimas ir vėl užsieniečiai. Ateina ir Seimo narių, bet dar daugiau – užsienio šalių ambasadų darbuotojų.

Neseniai buvo apskaičiuota, kad „Ritos slėptuvė“ vidutiniškai aplanko 500 žmonių per dieną. „Didžiulis paradoksas, kad, turėdami tiek klientų, mes vos suduriame galus. Vakaruose aš jau gyvenčiau patogiai“, sako Rita. Šiuo metu Ritos restorane ir picerijoje dirba apie 100 žmonių trimis pamainomis.

Norėdama įrengti savo restoraną, Rita bandė gauti paskolą iš trijų Lietuvos bankų, taip pat iš Europos Sąjungos PHARE programos paskolos smulkiam verslui vystyti. Negavo, pasak Ritos, matyt, todėl, kad yra per smulkūs, nors pinigai ir buvo skirti smulkiam verslui vystyti. Tačiau pačias paskolas skirtė jau Lietuvos bankai, kuriems, matyt, paprasčiau duoti paskolą vienai didelei imonei.

„Man pavyko gauti ne visai komercinę paskolą iš banko „Hermis“. Kitą pusę pinigų, reikalingų restoranui įrengti, uždirbo picos iš „Ritos virtuvės“. Tačiau po tokios didelės investicijos neatsigauname iki šiol – restoranų verslas ne toks pelningas, kaip prekyba“, sako „Ritos slėptuvės“ savininkė, kuri dažniausiai ir miega savo kabinete, savaoje „slėptuvėje“.

**„MCDONALDS“ IŽENGĖ I
BALTIJOS RINKĄ**

Gruodžio mėn. viduryje firma „McDonalds“ atidarė restoraną

Nemėžio lietuviškos mokyklos klasė su mokyklos direktore Irena Ališauskiene (kairėje) ir klases mokytoja Rima Muchlia (dešinėje).

Nuotr. G. Vitkaus

Rygoje, kitų metų kovo mėnesį restoranas bus atidarytas ir Taline. Kodėl ne Vilniuje? Laimis Fergizas „Lietuvos aide“ rašo: „McDonalds“ atstovybė Lenkijoje, būdama arčiausiai Lietuvos, investavimui pasi-rinko tolimesnes valstybes. Ekspertų nuomone, tai dar vienas faktas, liudijantis Lietuvos atsilikimą ir joje įsigalėjusį biurokratizmą, atbaidantį užsienio investuotojus. Iki šiol buvusioje Sovietų Sąjungoje buvo tik 5 „McDonalds“ restoranai: trys Maskvoje ir po vieną Sankt Peterburge bei Kijeve“.

**„SODRA“ REIKALAUJA
PINIGŲ SAVO ĮSTAIGOMS
STATYTI**

Valstybinė socialinio draudimo valdyba „Sodra“ prašys iš šalies biudžeto papildomai skirti 262 mil. litų. „Sodros“ pareigūnai sako, kad labiausiai išlaidas padidins nuo sausio 1 d. įsigaliojantis naujas Pensijų įstatymas, naujų pensininkų pažymėjimų ir naujo pavyzdžio receptų vaistams gamyba bei išlaidų už vaistus kompensavimas. Tuo tarpu „Sodra“ už mokesčių mokėtojų pinigų stato sau pastatus trylikoje Lietuvos vietų. Vien Vilniuje statomam pastatui numatyta skirti 10-16 mil. litų. Birštone pastatytas „Sodros“ biuras panašus ir gerą viešbutį. Keturioms „Sodros“ darbuotojoms, kurios aptarnauja daugiau kaip 900 Birštone pensininkų, pastatytas dviejų aukštų reprezentacinis pastatas ne tik su 6 kabinetais po 20-50 kvadratinį metrų pločio, bet įrengta ir salė, viešbučio kambariai. Dar šiemet įkurtuves švesti ruošiasi Marijampolės „Sodros“ darbuotojai.

„Sodros“ rūmai Panevėžyje kainavo daugiau kaip 14 mil. litų. Juose taip pat bus salė, viešbutis, valgykla. Milijonais litų skaičiuojama ir būsimų pa-

stato Šiauliuose kaina. Šią statybą socialdemokratų partijos Šiaulių skyrius pavadino „puota maro metu“.

„Sodros“ valdybos pirmininkas V. Kunca „Lietuvos rytui“ sakė, kad visos tos statybos atsipirks po 15-20 metų. Pasak jo, pastatai statomi iš papildomų pajamų už bankuose esančių „Sodros“ indėlių palūkanas. Tačiau jis kartu pripažino, kad Birštone statomos patalpos iš tiesų yra per didelės. Laisvosios rinkos instituto ekspertė A. Morkūnienė „Sodros“ statybas pavadino „ne pačiu blogiausiu variantu, žiūrint iš ekonominės pusės“. Jos nuomone, jeigu „Sodra“ investuoja pinigus į didelius pastatus, kurių dalį žada atėityje išnuomoti, vadinasi, „Sodra“ yra labai turtinga organizacija.

**PRIVATIZUOTA
STAKLIŲ IMONĖ**

Vilniaus staklių gamyklos konkursą geriausiai vėrslo planui laimėjo devynių fizinių ir juridinių asmenų grupė. Joje yra 4 investicinės bendrovės, priklausančios investicinei akcinei bendrovei „Hermis grupė“ ir 5 šios gamyklos vadovai. Kaip praneša agentūra

BNS, Vilniaus staklių gamykla yra pirmoji šios šakos imonė, parduota konkurso būdu už litus. Didžiąją Vilniaus staklių gamyklos akcijų dalį valdys „Hermis grupė“, turinti daugiau nei šimto Lietuvos imonių akcijų. Per 5 metus į naujas technologijas bei gamybos modernizavimą naujieji savininkai ketina investuoti apie 7 mil. litų. Visas akcijų paketas – 96 proc. imonės įstatinio kapitalo – parduotas už 15.5 mil. litų. „Hermis grupė“ akcijas išpirks už investicinius čekius, o investicijoms ketina naudoti banko „Hermis“ kreditus. Grupė finansiškai remti ir į jos imones investuoti savo kapitalą žada norvegų Mosfildų šeima, kuri už 5 mil. litų įsigijo banko „Hermis“ akcijų.

Vilniaus staklių gamykla yra viena moderniausių ne tik Lietuvos, bet ir buvusios Sovietų Sąjungos staklių pramonėje. Joje veikia nemažai vakarie-tiškos įrangos. Ji yra sukūrusi tris bendras imones su Lenkijos, Vokietijos ir Kinijos firmomis, turi kontraktų su kitomis Euro-pos šalimis, pagal kuriuos gamina vakuuminės kameras sudėtingoms skaičiavimo mašinos, specialias statybos detales iš metalo ir kita.

Rima Jakutyte

Konkurso būdu nutarta parduoti ir kitą staklių imonę – Vilniaus „Vistą“. Už 9.2 mil. litų siūloma pirkti 96.8 proc. imonės kapitalo. Pagrindinė „Vistos“ produkcija yra krumpliaraičių frezavimo staklės, taip pat medžio apdirbimo ir tekinimo staklės su programiniu valdymu. Gamyklos kles-tėjimo metais būdavo pagami-nama po 320 staklių per metus, dabar gaminama tik ketvirta-dalis. Nuo šių metų „Vista“ siek tiek staklių jau eksportuoja į Didžiąją Britaniją, Japoniją, Vokietiją, Italiją. Daugiausia produkcijos išvežama į NVS, o medžio apdirbimo staklės beveik visos parduodamos Lietu-voje.

Tuo tarpu vokiečių ekspertai, surengę Vilniuje seminarą apie nekilnojamojo turto finansavimą bei imonių ir pramoninių skylių vertinimą, stebėjosi, kad Lietuvoje juokingai mažos pramonės objektų kainos.

**DETEKTYVINĖS
ISTORIJOS TĖSINYS**

Kaip jau esame rašę, buvo apšaudytas Taupomojo banko tarybos pirmininko R. Preikšos automobilis. Šis pasikėsinimas teisės saugos pareigūnams labai įmsilingas. Gruodžio 12 d. vel buvo šauta į R. Preikšą: jam lengvai sužeista ranka. Kaip policijos pareigūnams pasakoję R. Preikšą, tos dienos rytu jis su banko apsaugos darbuotoju iš-bėgo sportuoti į mišką, netoli tos vietos, kur buvo apšaudytas jo automobilis. Jiems bėgiojant, iš arti pasigirdęs šūvis, banki-ninkas pamatęs kažkokį žmogų. Policijos ir prokuratūros parei-gūnai įvykio vietos nerado, nes nukentėjęs jos pats ir neparodė. Kauno policija ėmė saugoti Taupomojo banko tarybos pir-mininką. Tačiau šis su šeima iš-skrido į Danijos sostinę Kopen-haga. R. Preikša neatvyksta į Šakių rajono prokuratūrą duoti parodymų dėl automobilio apšaudymo. Prokurorui pri-emes sprendimą bankininką at-vedinti su policija duoti parodymų, šis išskrido.

Rima Jakutyte

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Greitai ir garantuotai pristato dolerius gavėjui į rankas, atsiunčia Jums pasirašytą pakvitavimą. Mažiausia pristatoma suma \$200.

- Pristatymas bet kur Lietuvoje \$12 + procentas už siųstą sumą.
- 4% iki \$2,000 ir 3% virš \$2,000. Siunčiant didesnes sumas ir yra nuolaidų.
- Palikimus galime nuvežti į Lietuvą ir sutvarkyti reikalus pas notarą.
- Atsiųskite gavėjo ir siuntėjo vardus, pavardes, adresus, telefono numerius, jei yra.
- Taip pat mes pristatome ir Lietuvoje sudarytus maisto paketus. Rašykite, atsiųsim kainoraštį.
- Pašto perlaidas (mo) arba asmeniškai siųskite:

Kairys Baltic Expediting

517 Fruitland Rd.

Stoney Creek, Ont.

Canada M8E 5A6

Tel. 905-643-3334 / Fax. 905-643-8980

**AR PAVYKS LIETUVOS
DEŠINIESIEMS SUSITARTI?**

Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) iniciatyva sa-sio 14-15 d. Druskininkuose ren-giamas pasitarimas – „Dešinių-jų partijų bendradarbiavimas: prielaidos, problemos, perspektyvos“, kuriame be Tėvynės Są-jungos (Lietuvos Konservatorių) atstovų dalyvaus kitų parla-mentinių partijų – Krikščionių demokratų, Demokratų partijų, Lietuvių tautininkų Sąjungos ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių Sąjungos – lyderiai (V. Landsbergis, P. Katilius, B. Gajauskas, R. Smetona, S. Peče-liūnas, G. Vagnorius, A. Sau-dargas, A. Stasiškis, L. Milčius, J. Tartilas, V. Petrauskas, M. Laurinkus, A. Kubilius ir kt.). Pasitarime dalyvauti buvo kviešti lietuvių atstovai iš JAV ir Kanados (kvietimai išsiųsti JAV Lietuvių Bendruomenės

pirmininkei Reginei Narušienei ir Kanados Lietuvių Bendruo-menės pirmininkui Algirdui Vaičiūnui). Jau gauti patvir-tinimai, jog JAV Lietuvių Bend-ruomenė atstovaus Jūra Vizba-rienė ir Darius Sužiedėlis. Iš Kalifornijos yra atvykęs ir pa-sitarime dalyvaus Aloyzas Pe-čiulis. Tebelaukiame Kanados Lietuvių Bendruomenės vadovų atsakymo.

Pasitarime Druskininkuose – dar vienas Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) ban-dymas susitarti su kitomis de-šiniojomis partijomis dėl bend-ro darbo Seime, būsimuose savi-valdybių rinkimuose ir po jų.

Laima Andrikiene

Seimo narė,

Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) valdybos vicepirmininkė

Kun. Aloyzas Volskis kalba Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje J. Daumanto šaulių kuopos surengtoje 16je Kūčių popietėje.

LIETUVIŲ TELKINIAI
LOS ANGELES, CA
**TRADICINĖS BENDROS
KŪČIOS**

Juozo Daumanto vardo šaulių kuopa gruodžio 18 dieną Los Angeles Šv. Kazimiero parapi-jos salėje surengė jau 16-tas bendras Kūčias. Prisirinko pilna salė šventiškai nusitei-kusių žmonių, norinčių gražiai tarpusavyje pabendrauti.

Šventę sklandžiai pravedė šaulių kuopos pirmininkas Kazys Karuža. Meninėje dalyje su kalėdinėmis giesmėmis gražiai pasirodė muz. Viktoro Ralio vadovaujamas mišrus oktetas. Muz. Ralys giedojiman įtraukė ir visus šio pobūvio dalyvius. Kūčių mintimis eilė-raščių paskaitė aktorai Vincas ir Ema Dovydaičiai.

Kun. Aloyzui Volskiui sukal-bėjus maldą, dalyviai dalinosi kalėdaičiais ir linkėjimais. Pas-kui visi vaišinosi tradiciniais Kūčių valgiais, kurių čia buvo net 12-ka. Kalėdų nuotaiką kėlė snieguotomis eglutėmis gražiai papuošta scena.

Šauliai savo veikloje žvelgia į ateitį – kuopos pirmininkas K. Karuža jau užsakė parapijos salę ir susitarė su muz. V. Raliu dėl ateinančių 1995-ųjų metų Kūčių renginio. Padėka dau-mantiečiams šauliams už šių gražių tradicijų puoselėjimą Los Angeles – Amerikos vakaruose prie Ramiojo vandenyno krantų.

Vytautas Šeštokas

2719 West 71st Street, Chicago, IL 60629

atlanta
IMPORT-EXPORT Inc.

(312)434-2121 800-775-SEND

- SIUNTINIAI LAIVU
- AIR CARGO
- PINIGŲ PERSIUNTIMAS
- MAISTO KOMPLEKTAI
- VIZŲ PRATĖSIMAS
- SANDELIAVIMAS

LIETUVOS ARCHYVŲ ĮJŪDNA PADĖTIS

AURELIJA M. BALAŠAITENĖ

Visais laikais visuose civilizuoto pasaulio kraštuose buvo didžiai vertinami ir saugomi archyvai, nes juose atsispindi tautos ir valstybės politinis ir socialinis gyvenimas, kultūrinės vertybės ir kūrybinis turtas. Tai brangus palikimas ateinančioms kartoms, kad jos neprarastų savo šaknų ir turėtų savo praeities tęstinumo įrodymus. Net ir savo tėvynes praradę, politiniai emigrantai, iškūrę svetinguose kraštuose, kaupė ir saugojo viską, kas jų buvo sukurta. Taip Amerikos, Kanados ir kitų kraštų užsienio lietuviai per penkis dešimtmečius sukaupė milžinišką archyvų lobį, įsteigė muziejus, tyrimų ir studijų centrus. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, gal kiek per anksti dalis veronėms ir domėjosi, kada tokios bus išleistos kitoms mokyklos klasėms. Šiuo metu panašūs vadovėliai rengiami ketvirtai ir penktai bendrojo lavinimo mokyklos klasėms.

Buvodamas Rytų Lietuvos rusų ir lenkų mokyklose pastebėjau, kad jų mokiniai geriau kalba angliškai negu lietuviškai. Mokyklos stokoja lietuvių kalbos mokymo priemonių, o mokytojai nėra paruošti mokyti kitakalbius lietuvių kalbos. Švietimo ir mokslo ministerija neturi aiškaus plano, kaip pagerinti lietuvių kalbos dėstymą kitakalbiams.

Mokytojas, dirbdamas pilną laiką mokykloje, gauna 232 Lt mėnesinį atlyginimą, iš kurio valstybė atskaičiuoja apie 70 Lt mokesčių. Taigi, mokytojui telieka 162 Lt arba 40 dolerių mėnesiui. Tokio mažo atlyginimo vos užtenka maistui. Mokytojas iš savo algos neįstengia net laikraščius nusipirkti, nekaltant jau apie knygas ar kitus didesnius pirkinius. Del to daug gerų mokytojų išėjo iš mokyklų ir dirba kitus darbus.

Švietimo ir mokslo ministerija neturi konkretaus plano ir pakankamai lėšų sustiprinti lietuviškų mokyklų veiklą Rytų Lietuvoje. Mokyklos remiasi daugiau atskirų pasiaukojusių šiam darbui direktorių ir mokytojų pastangomis. Susidarė įspūdis, kad Rytų Lietuvos lietuviškas mokyklas galima būtų palyginti su lietuviškais mokyklomis, veikusiomis Vokietijoje po II pasaulinio karo ir, iš dalies, su dabartinėmis liuanistinėmis mokyklomis Amerikoje. Manytina, kad Rytų Lietuvos lietuviškų mokyklų veikla labai pagyvėtų, jei jos susigiminiuotų su liuanistinėmis mokyklomis Amerikoje. Tada Rytų Lietuvos mokyklos nesijaustų taip pamirštos, o Amerikos liuanistinės mokyklos jaustųsi lyg Lietuvos dalimi.

nepagrįsti ir kad „demonstruoja grubią savivalę“. Jie pareiškė griežtą protestą prieš direktoriaus Guobio atleidimą iš pareigų ir ypač vertina jo pastangas archyvus išpopuliarinti visuomenės tarpe, nes sovietiniais laikais archyvai buvę griežtoje saugumo priežiūroje. Nauja direktorė Vida Šimėnaitė esanti ipareigota „pašalinti archyvų darbo trūkumus“ ir apie tai „informuoti archyvų generalinę direktoriją“. Anot generalinio direktoriaus pavaduotojos Veronikos Karkelienės, Šimėnaitė „esanti daug reiklesnė už buvusį direktorių“. Taip pat pasigirsta, kad, jei darbuotojai nenustos protestavę, gal direktorija „kažką darys...“ Būtų patartina paskaityti Lietuvos Konstituciją, kurioje, bent ant popieriaus, garantuojamos spaudos ir žodžio laisvės.

Anot straipsnio autorės, nusikratyta nepageidaujama asmeniu, kuris reikalavo, kad archyvai būtų „depolitizuoti“. Jį cituoja prof. Konstantino Jablonskio dar prieš karą pareikštą posakį, kad „archyvus reikia išimti iš administracinių politinių archyvų žinios...“ Perskaicius straipsnį, peršasi išvada, kad ne direktorius Guobys kaltas, bet problemos šaknis glūdi politikoje ir net pačiame pastate (Mindaugo 8), kuriame taip pat yra įsikūrusi „valdiška“ archyvų direktorija, gražiai remontuojanti savo patalpas, bet ignoruojanti archyvus ir rodanti savo „galiją“. Nesunku atspėti, kad Lietuvos archyvams reikalinga „priežiūra“, nes juose gali būti ir, be abejo, yra kompromituojančios medžiagos, kurios atidengimas gali pakenkti „valdiškos“ žmonėms. Aišku, jų „priežiūra“ ir pertvarkymas politiniais sumetimais kaip tik žaloja archyvų paskirtį ir vertę.

Atleidinėjimai iš darbų Lietuvoje yra mažiau pagrįsti asmens nekompetentingumu, o daugiau asmeniškumais ar politiniais sumetimais. Todėl gaila, kad patyręs archyvistas Aleksandras Guobys, ketveris metus dirbęs archyvų tvarkymo ir surinkimo darbu, atkakliai kovojęs su sunkiomis darbo sąlygomis, be oro vėsinimo ar drėgmės šalinimo aparatų, be lėšų saugykloms, lentynoms ir kitai įrangai, buvo atleistas iš pareigų, o archyvuose yra sukaupta per 136,000 bylų. Pokalbyje su žurnaliste Guobys tvirtina, kad dabartinė Archyvų direktorija nepadedą burti, tik įvairiausiais būdais „valdyti“, o archyvo patalpos kažkam „labai rūpi“. Jis svajoja apie įkūrimą pasaulio lietuvių menininkų palikimą saugančių žmonių „asociaciją“ (kodėl ne „sąjunga“ ar „draugija“?) ir kviečia į talką

Rudaminos 2-sios vidurinės mokyklos direktorius Aleksandras Žekonis (trečias iš kairės) su mokyklos mokytojais.

Nuotr. G. Vitkaus

DABARTINĖ PADĖTIS RYTŲ LIETUVOS MOKYKLOSE

GINTAUTAS VITKUS

Apie padėtį Rytų Lietuvos mokyklose rašė Ignas Medziukas savo straipsniuose („Drauge“ 1993.03.15, 06.14 ir 07.07 bei Bronius Krokys („Dirvoje“ 1994.02.24 ir 03.03). Šių metų lapkričio mėnesį lankydami Lietuvoje, nutariau taip pat susipažinti su dabartine padėtimi Rytų Lietuvos mokyklose, su jų vargais ir pasiekimais.

Vilniaus rajono švietimo skyriaus vedėjos D. Sabienės padeidamas, aplankiau Vilniaus rajono mokyklas.

Vilniaus rajonas

Pirmiausia aplankiau lietuvišką Rudaminos vidurinę mokyklą, kur mane pasitiko mokyklos direktorius Aleksandras Žekonis ir jo pavaduotoja Ramunė Žungailienė. Rudaminos 2-oje vidurinėje mokykloje 1990 m. mokėsi 256 mokiniai, o 1994 m. jų padaugėjo iki 333. Mokykla įsikūrusi sename pastate. Nuo 1989 m. Rudaminoje vyksta naujos rusų-lenkų mokyklos statyba. Kai ji bus baigta, dabartinės rusų-lenkų mokyklos patalpos bus perduotos lietuviškai mokyklai. Apsilankęs įvairaus amžiaus klase, susidariau labai gerą nuomonę apie mokinius ir jų mokytojus. Direktoriaus taip pat tuo patenkintas. Jo nuomone, mokykla galėtų turėti daugiau lietuvių mokytojų, jei jiems būtų teikiama ilgalaikiai lengvatiniai kreditai butams pirkti ar statyti.

Po to aplankiau Nemėžio lietuviškame darželyje mokyklą, kuriam vadovauja Irena Ališauskienė. Ši darželio mokykla 1993 m. lankė 82 vaikai, o 1994 metais – jau 95 vaikai. Mokykla stebino ypatinga švara, mokytojų entuziazmu. Deja, baigę šią mokyklą, mokiniai turi tęsti mokslą trikalbėje rusų-lenkų-lietuvių mokykloje. Ten jie patenka į svetimą kultūrinę aplinką, nes šioje mokykloje mokosi 308 rusų, 242 lenkų ir tik 77 lietuvių mokiniai. Mokyklos direktorius yra Baltarusijos lenkas, kuris beveik nemoka lietuvių kalbos ir su juo teko kalbėtis padedant vertėjui. Šią problemą galima būtų išspręsti, atidarant Nemėžyje atskirą lietuvišką vidurinę mokyklą. Juo labiau, kad yra gerai išsilaukęs, mokyklai tinkamas, tuščias buvusio kolūkio pastatas, kurį reiktų nupirkti. Tačiau švietimo ir mokslo ministerija nesiima spręsti šios problemos.

Su Bezdonių 2-ąja pagrindine mokykla, kuriai vadovauja Aušrelė Šaltienė, mane supažindino jos pavaduotoja Virginija Panavienė. Šioje mokykloje 1993 m. mokėsi 60 mokinių, o 1994 m. – 73 mokiniai. Mokykla paliko labai gerą įspūdį. Gražiai sutvarkyta aplinka pamačiau ir Bezdonių I pagrindinėje rusų-lenkų mokykloje. Šios mokyklos vadovai, savo

kalime lenkai, kalbėjo puikia lietuvių kalba.

Ignalinos rajonas

Švietimo ir mokslo ministerijai sutikus, dalyvavau Rytų Lietuvos rajonų švietimo skyrių vedėjų pasitarime, kuris vyko Ignalinoje ir Visagine (buvęs Sniečkaus miestas). Pasitarimą vedė Ignalinos švietimo skyriaus vedėjas Aleksandras Giržadas. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai atstovavo Zigmantas Trinkauskas. Vilniaus miestui atstovavo V. Kaupinis, Švenčionių – Jūratė Kazimerėnaitė, Šalčininkų – Piotr Meilun, Trakų – N. Lisevičienė ir Vilniaus rajoną – D. Sabienė.

Šio pasitarimo dalyviai aplankė Visagine lietuvių ir rusų vidurines mokyklas. Visagine lietuvių vidurinė mokykla įkurta prieš 5 metus, tada joje mokėsi 280 mokinių, 1993/94 m. joje mokėsi apie 600, o dabartiniu metu yra 750 mokinių. Visagine lietuvių kalba besimokantys sudaro apie 13 proc. visų Visagino mokinių skaičiaus. Mokyklai vadovauja Elvyra Telksnienė. Lietuvių vidurinė mokykla turi labai įdomų mokyklos laudies buities muziejų, kurio vadovė ir prižiūrėtoja yra mokytoja Černiauskienė. Apsilankęs rusų vidurinės mokyklos II klasėje anglų pamokos metu pastebėjau, kad anglų kalbos mokoma šiuolaikiniais metodais ir mokiniai geriau kalba angliškai negu lietuviškai. Tiek lietuvių, tiek rusų vidurinės mokyklos turi geras sąlygas mokymuisi ir sportui, yra aprūpintos kompiuteriais.

Aplankęs šias Rytų Lietuvos mokyklas, susidariau nuomonę, kad jose vyrauja tvarka, švara, mokiniai tvarkingai apsirengę ir apsikirpe, nėra užrašų ant sienų ar išpjautų suolų, nesimėto šiukšlės. Mokiniai yra drausmingi ir gerai išauklėti.

Aplamai pastaraisiais metais pastebima tendencija, kad Rytų Lietuvos mokyklose didėja lietuvių ir lenkų kalbomis besimokančių mokinių skaičius, o mažėja rusų kalba besimokančių mokinių. Remdamasis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos bei atskirų rajonų švietimo skyrių vedėjų informacija, pateiksiu apie mokinių susiskirstymą pagal dėstomas kalbas Rytų Lietuvos mokyklose: (Bendras mokinių skaičius; lietuvių sk.; rusų sk.; rusų proc.; lenkų sk.; rusų proc.) 1989/90 metais viso buvo 118,165 mok.; liet. mok. – 55,272 (46.8); rusų mok. 52,328 (44.3); lenkų mok. 10,565 (8.9). 1994-1995 m. laikotarpiu: viso bus 115,447 mok.; liet. mok. 59,120 (51.2); rusų mok. 40,707 (35.3); lenkų mok. 15,620 (13.5). Lankydami mokyklose sužinojau, kad šiuo metu pirmų-trečių klasių mokiniai jau mokosi pagal naujas, šiuolaikiniam pedagogikos rei-

šiuo metu panašūs vadovėliai rengiami ketvirtai ir penktai bendrojo lavinimo mokyklos klasėms.

Buvodamas Rytų Lietuvos rusų ir lenkų mokyklose pastebėjau, kad jų mokiniai geriau kalba angliškai negu lietuviškai. Mokyklos stokoja lietuvių kalbos mokymo priemonių, o mokytojai nėra paruošti mokyti kitakalbius lietuvių kalbos. Švietimo ir mokslo ministerija neturi aiškaus plano, kaip pagerinti lietuvių kalbos dėstymą kitakalbiams.

Mokytojas, dirbdamas pilną laiką mokykloje, gauna 232 Lt mėnesinį atlyginimą, iš kurio valstybė atskaičiuoja apie 70 Lt mokesčių. Taigi, mokytojui telieka 162 Lt arba 40 dolerių mėnesiui. Tokio mažo atlyginimo vos užtenka maistui. Mokytojas iš savo algos neįstengia net laikraščius nusipirkti, nekaltant jau apie knygas ar kitus didesnius pirkinius. Del to daug gerų mokytojų išėjo iš mokyklų ir dirba kitus darbus.

Švietimo ir mokslo ministerija neturi konkretaus plano ir pakankamai lėšų sustiprinti lietuviškų mokyklų veiklą Rytų Lietuvoje. Mokyklos remiasi daugiau atskirų pasiaukojusių šiam darbui direktorių ir mokytojų pastangomis. Susidarė įspūdis, kad Rytų Lietuvos lietuviškas mokyklas galima būtų palyginti su lietuviškais mokyklomis, veikusiomis Vokietijoje po II pasaulinio karo ir, iš dalies, su dabartinėmis liuanistinėmis mokyklomis Amerikoje. Manytina, kad Rytų Lietuvos lietuviškų mokyklų veikla labai pagyvėtų, jei jos susigiminiuotų su liuanistinėmis mokyklomis Amerikoje. Tada Rytų Lietuvos mokyklos nesijaustų taip pamirštos, o Amerikos liuanistinės mokyklos jaustųsi lyg Lietuvos dalimi.

Rytų Lietuvos rajonų švietimo vedėjai. Iš kairės: Gintautas Vitkus (svečias iš JAV), N. Lisevičienė – Trakų; D. Sabienė – Vilniaus rajono; I. Kazimerėnaitė – Švenčionių; A. Giržadas – Ignalinos; V. Kaupinis – Vilniaus miesto; Z. Trinkauskas – švietimo ministerija ir P. Meilun – Šalčininkų. Nuotr. G. Vitkaus

Susipažinkime

DAILININKĖ RAUGAITĖ – MAGISTRĖ

Banguolė Raugaitė.

Dailininkė Marija Banguolė Raugaitė, pasirašinėjanti ant savo kūrybos drobių – Mara Wave Raugas, 1994 m. gruodžio 15 d. Los Angeles State universitete, Californijoje, savo studijas apvainikavo Master of Arts – Meno magistro laipsniu. Tuo pačiu metu išgijo ir mokytojos diplomą.

Banguolė Raugaitė gimė 1948 m. vasario 26 d. Vokietijoje ir 1975 m. baigė Philadelphiajos meno kolegiją. 1975-1979 m. gavusi stipendiją, meno studijas gilino senojoje Pensilvanijos meno akademijoje. Studijų pagrindu buvo portretas, vėliau ji nukrypo į abstrakcinį meną, po to jos kūryba tapo filosofinio pobūdžio, o magistro laipsnui studijas užbaigė su kompiuterio grafika. Diplominio filmo su te-

visuose kraštuose dirbančius lietuvių archyvų ir rankraštyvų darbuotojus. Tai dar vienas konkretus „valdymo“ chaoso pavyzdys Lietuvoje. Laikas nusikratyti sovietiško stiliaus direktijų, komisijų ir kitų nereikalingų institucijų, bet skatinti asmeninę iniciatyvą ir vertinti darbštumą. Gaila, kad valdžios „galia“ yra mažiau patyręs archyvistas Aleksandras Guobys, ketveris metus dirbęs archyvų tvarkymo ir surinkimo darbu, atkakliai kovojęs su sunkiomis darbo sąlygomis, be oro vėsinimo ar drėgmės šalinimo aparatų, be lėšų saugykloms, lentynoms ir kitai įrangai, buvo atleistas iš pareigų, o archyvuose yra sukaupta per 136,000 bylų. Pokalbyje su žurnaliste Guobys tvirtina, kad dabartinė Archyvų direktorija nepadedą burti, tik įvairiausiais būdais „valdyti“, o archyvo patalpos kažkam „labai rūpi“. Jis svajoja apie įkūrimą pasaulio lietuvių menininkų palikimą saugančių žmonių „asociaciją“ (kodėl ne „sąjunga“ ar „draugija“?) ir kviečia į talką

asmenis.

B. Svaitutas

First In Travel To Lithuania American Travel Service

Dabartinės kainos skrydžiams
iš Sekančių JAV Miestų į Vilnių.

Atlanta	\$ 668.00
Boston	\$ 621.00
Chicago	\$ 590.00
Cleveland	\$ 714.00
Dallas	\$ 733.00
Detroit	\$ 668.00
Houston	\$ 733.00
Los Angeles	\$ 826.00
Miami	\$ 686.00
New York	\$ 540.00
San Francisco	\$ 826.00
Seattle	\$ 826.00
Tampa	\$ 686.00
Washington	\$ 649.00

Prie bilieto kainos reikia pridėti mokesčius. Bilietai turi būti išpirkti iki 1995 m. sausio 27 d. Dėl smulkesnės informacijos ir skrydžių iš kitų miestų prašome kreiptis į mūsų raštines. Siūlome bilietus iš VILNIAUS į įvairius JAV ir KANADOS miestus. Informaciją dėl bilietų kainų bei kitų kelionių ir turistinių patarnavimų maloniai suteiks mūsų raštinių tarnautojai.

American Travel Service
9439 S. Kedzie
Evergreen Park, IL 60642
Ph. 708 422-3000
Ph. 800 422-3190
FAX 708 422-3163

American Travel Service
Migrėvė Travel - atstovas Lietuvoje.
88 Laisvės alėja
3000 Kaunas
Ph. 22 10 90

JAV LB KRAŠTO VALDYBOS SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBA

2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
312/476-2655 • Fax 312-436-6909

900 arba 976 TELEFONO NUMERIŲ PATARNAVIMAI

Gudrūs žmonių išnaudotojai — įvairūs „biznieriiai“ suranda būdus tikintis ir nieko blogo negalvojančius asmenis apgauti bei išnaudoti. Paskutiniu laiku tiek televizijoje, tiek kitoje žiniasklaidoje, matome reklamas, kur žada, kad telefono numeriu 900 ir t.t. gausite tokią ar kitokią, jums labai įdomią ar reikalingą, informaciją. Bet tuo pačiu jie nepasako, kad ne tik už paskambinimą, bet ir už informaciją, patarimą ar ką kitą, jūs, tuo telefonu paskambinę, turėsite brangiai užmokėti — tai bus pridėta prie jūsų telefono sąskaitos. Gavę sąskaitą, pamatysite to patarnavimo vaisius — pridėta nemaža suma pinigų prie jūsų reguliarios telefono sąskaitos. Dažnai pasitaiko, kad jaunimas, suvilijotais įvairių reklamų, pasinaudoja tuo numeriu, o tėvai, gavę gale mėnesio telefono sąskaitą, nusigąsta jos didumu. Pasitaiko taip, kad jums ir neskambinant kažkas padaro „klaidą“ ir pridėda, galbūt kito padarytą, skambinimą, jūsų sąskaitai.

Jeigu manote, jog jums buvo neteisingai išrašyta telefono sąskaita, dėl skambinimo 900 ar 976 numeriais, galite nemokamai paskambinti „Billing Inquiry“ telefono numeriu, kuris yra jūsų sąskaitos viršutinėje dalyje ir aiškintis. Tai turite padaryti per 60 dienų nuo sąskaitos datos. Telefono įstaiga Ameritech be patikrinimo, pirmą kartą pasiskundus, panaikins 900/976 mokesčių, jeigu jūs tinkamai išaiškinsite, kad klaidingai buvotė apmokestintas. Jei būtų reikalingas patikrinimas, per tą laiką jums nereikės mokėti aiškinamąją skolą sumą. Bus padaryta jūsų sąskaitoje pataisa, jeigu ras, kad jūsų nusiskundimas buvo teisėtas. Jeigu jūs neužmokėsite 900/976 numeriu padarytos skolos, telefono bendrovė jums vis tiek duos telefoninius vietinius ir tolimų distancijų patarnavimus. O skola dalimis bus pervesta telefono bendrovės sąskaiton. Bet ateityje 900/976 numerių patarnavimai bus blokuojami jūsų telefone, jei neužmokėsite už teisėtus tokius 900/976 skambinimus.

Jei savanoriškai norite užblokuoti 900 ar 976 numerių patarnavimus, jūs tai galite padaryti, paskambindami telefono įstaigai numeriu, kuris yra mėnesinės sąskaitos viršuje. Blokavimas jums nieko nekainuos, pirmą kartą jo prašant. Jei ateityje paprašysite tą blokavimą nuimti ir po kiek laiko norėsite jį vėl uždėti, jums už tą patarnavimą gali reikėti primokėti (Illinois ir Michigan valstijoje nereikia primokėti). Norint atstatyti užblokuotą 900/976 numerių patarnavimą, reikia tai pranešti raštu.

Mokėstis už 900 ir 976 „pay-per-call“ patarnavimus, kur randate telefono sąskaitoje, yra už „non-communications services“ — ne už skambinimą, bet už jums suteiktą informaciją. Jums neturėtų būti išrašyta sąskaita už tokius patarnavimus, kurie tiksliai neatitinka visu, su tuo reikalu susištų valstijos ir federalinės valdžios įstatymų. Šios telefono klientų teisės yra išreikštos valstijos ir federalinės valdžios dokumente „telephone disclosure and Dispute Resolution Act“ 1992 „Pay-per-call Billing“. Tie vadinami „pay-per-call“ apima 900 ir 976 numerius, kurie ima pinigus

per telefono bendrovės sąskaitą iš jūsų už suteiktą jums informaciją telefono pagalba.

Geriausia telefono 900/976 numerių nenaudoti ir informacijos, teikiamos tais numeriais, neprašyti, nes tai labai brangiai kainuoja, o tą informaciją galima gauti ir iš kitų šaltinių.

Naudotasi Ameritech 1994 m. gruodžio mėn. brošiūrele.

**Aldona Šmulskienė ir
Birutė Jasaitienė**

NUSIKALTIMAI GATVĖJE

Dažniausiai atsitinka nusikaltimai gatvėje — tai atėmimas rankinukų iš moterų — ypač vyresnių. Vagys tiki, kad vyresnieji turi ir nešiojasi daugiau pinigų su savimi ir taip pat nėra pakankamai pajėgūs atsigręsti ar pabėgti nuo užpuoliko. Detektyvai sako, kad gatvės užpuolimuose paprastai naudojami ginklai, tik jėga (pastumia, pargriauna ir t.t.). Visiems kyla klausimas, kaip reikia apsisaugoti, kad netaptų gatvės nusikaltimo auka. Yra keletas priemonių, kurios sumažina galimybę tapti nusikaltimo auka.

1. Neikite vienas/viena į banką, restoraną ar krautuve. Gatvėje apilėšimai yra reti, kai eina du ar daugiau asmenų kartu.

2. Budriai stebėkite žmones apie save. Daugelis aukų sako, kad jie net nepamatė, iš kur tas blogas žmogus atsirado. Stebėkite aplinką. Žiūrėkite, kas jus stebi, leiskite jam/jai suprasti, kad jūs juos matote ir nebijokite pranešti apie įtartinus asmenis policijai ar sargams.

3. Susitvarkykite, kad „Social Security“, pensijų ar kitų mokesčių čekiai būtų siunčiami tiesiog į jūsų banko sąskaitą. Nusikaltėliai žino, kad mėnesio pradžioje pensininkai eina į banką išsikeisti gautų pensijos čekių. Jie laukia, kada jūs išeisite iš banko su pinigais ir jie galės juos iš jūsų atimti. Pasisaugokite.

4. Nešiokitės kuo mažiausiai pinigų su savimi, naudokite „checking account“ arba kredito kortelę.

5. Policininkai pataria moterims nesinešioti pinigų — piniginių rankinukuose. Ir nesinešioti rankinukų su dirželiu per petį, nes vagis, bandydamas tą rankinuką atimti, gali jus parrenkti ant žemės ir sužeisti.

6. Svarbiausia, sako detektyvai, nesipriešinkite, kai esate užpulti. Sako neverta dėl kelių dolerių sužaloti savo sveikatą. Būkite apdairūs, žiūrėkite, kas darosi aplink jus — tas sumažins galimybę nukentėti.

Namo remontai ir apgavystės

Pasisaugokite jums „gero“ norinčių kontraktorių. Pvz., atidarę duris ir jums malonus vyras sako: „Labas. Dirbu čia netoli. Kai pravažiavau pro jūsų namą, pastebėjau, kad reikia taisyti jūsų stogą. Man liko medžiagos dabartinėje darbovietėje, dėl to galiu sutaisyti jūsų stogą, o jums kainuos tik mano darbas“.

Paprastai jis paprašo labai daug už atliktą darbą, kuris nebaigiamas, arba atliekamas labai prastai. Tokie perėjūnai — stogdengiai susirenka pinigus iš lengvatikių ir pranyksta. Policininkai ir advokatams tiesiog neįmanoma juos surasti ir nubaus-

Jim Liautaud, Kalėdų senelio pagrindinis talkininkas, nešinas LVV globojamiems vaikams skirtomis dovanomis.

ti, nes jie greitai keliai iš vietos ir vieta.

Kaip to išvengti? Niekada nesamdysite kontraktorių, kurie beldžiasi į jūsų duris ir siūlo savo paslaugas. Sąžiningi kontraktoriai taip nedirba. Jei jums reikia pataisyti stogą ar apdengti sienas (siding), paklauskite pažįstamų ar kaimynų. Jei nežinote patikimo kontraktoriaus, paimkite telefono knygą, suraskite tris kontraktorius, kurie turi leidimus ir užstatus (licensed and bonded) ir gaukite iš jų sąmatas, palyginkite, tada samdykite.

Ypač reikia būti atsargiems, kai reikia atlikti remontą po nelaimės: gaisro, žemės drebėjimo ar potvynio. Tokiais atvejais sukčiai kontraktoriai apninka nelaimės vietas, kaip skruzdėlės pikniką.

Naudotasi medžiaga iš „Modern Maturity“, January-February, 1995.

**Aldona Šmulskienė ir
Birutė Jasaitienė**

KELIONĖ IR DOKUMENTAI

Mes daug važinėjame į kitus kraštus. Prieš Lietuvos nepriklausomybės atgavimą, mūsų kelionės būdavo atostogos, įvairius kraštus, arba darbo komandiruotės. Lietuvis atgavus nepriklausomybę, dažniausios kelionės yra Lietuvoje. Taip pat ir Lietuvos žmonės važiuoja pas mus — lanko gimines, pažįstamus, atvažiuoja kaip svečiai, iškvieisti mūsų ar Amerikos valdžios, Amerikos mokslo ar verslo įstaigų.

Kad kelionė ir tikslo krautį ar atgal būtų be nemalonių nuotykių, reikia turėti dokumentus, pasus, korteles.

Čia paminėsime, kokius dokumentus turite turėti keliaudami.

Išvažiuojant iš Amerikos

Išvažiuoti iš Amerikos nereikia jokių dokumentų. Tačiau važiuoti į kitą kraštą jums gali reikėti įvažiuavimo leidimo —

vizos. Dažnai oro linijos patikrina, ar jūs turite reikalingus dokumentus įvažiuoti į kelionės tikslo kraštą. Pasitikrinkite iš anksto su konsulatu ar ambasada to krašto, į kurį važiuojate, kokių jums dokumentų reikia.

Amerikos piliečiui nereikia jokių dokumentų įvažiuoti į Meksiką ir Kanadą. Kaip Amerikos pilietis, jūs parodysite tik Amerikos gimimo metrikus ar Amerikos pasą, ar Amerikos natūralizacijos dokumentą.

Grįžtant į Ameriką

Amerikos piliečiams: įrodykite, kad esate Amerikos pilietis; tai Amerikos gimimo metrikai, ar Amerikos pasas, ar Amerikos natūralizacijos dokumentas.

Legalūs Amerikos gyventojai

Tie, kurie turi „žalias korteles“.

Grįžtant į Ameriką po trumpo išvažiuavimo, turite parodyti tik savo „žalią kortelę“. Jeigu jūs turite seną „žalią kortelę“ I-151, išduotą prieš 1978 metus, su ja galite keliauti tik iki 1995 metų kovo 20 d. Jeigu jūs užpildėte dokumentus pakeisti seną „žalią kortelę“, bet dar negavote naujos, prieš keliaujant, nuvykite į Imigracijos-natūralizacijos įstaigą ir gaukite antspaudą pase.

Kaip legalus Amerikos gyventojas (bet ne pilietis) atminkite, kad kiekvieną kartą, kai grįžtate į Ameriką, imigracijos valdininkas gali jus sulaikyti ir neįleisti. Kodėl? Keli atvejai, dėl kurių jūs gali neįleisti grįžti į Ameriką: užkrečiamos ligos, naudojimas narkotinių vaistų, suklastota viza ir dokumentai, suklastotos vedybos, įvairūs kiti nusikaltimai, prekiavimas narkotikais, padėjimas nelegaliems asmenims įvažiuoti į Ameriką.

Jeigu vieną šių atvejų prisitarkote sau, neišvažiuokite iš Amerikos, nepasitarę su patyrusiu imigracijos advokatu, nes galite būti neįleistas į Ameriką, kai grįšite.

Asmenys be dokumentų

Tai žmonės, kurie užsibuvo Amerikoje, kurių svečio vizos pasibaigė ir neturi jokių dokumentų, pateisinančių jų buvimą Amerikoje.

Jeigu jūs neturite dokumentų ir išvažiuojate iš Amerikos, neturite jokio kelio legaliai grįžti atgal. Jeigu jūs įvažiuojate į Ameriką nelegaliai, jūs padarote nusikaltimą. Jeigu jums Imigracijos įstaiga yra užvedusi deportacijos bylą, išvažiuojant iš krašto jūs pats save deportuojat. Ar Amerikos valdžia, ar jūs pats save deportuojat — pasekmės yra tos pačios — jums neįleis įvažiuoti į Ameriką penkerius metus.

Jeigu jūs nenuėjote į imigracijos teismą, kai jus šaukė, ar neišvažiuojate iš Amerikos iki deportacijos datos, išvažiuodamas iš Amerikos, jūs save pats deportuojat.

Dėl visų šių nelegalumų — jūs negausite įvažiuavimo teisės į Ameriką penkerius metus.

Paskutinis patarimas

Tai galioja visiems piliečiams ir nepiliečiams keliaujant bent kur po pasaulį: palikite savo kelionės planą savo šeimai, giminiams ar pažįstamiems. Laimingos kelionės.

Medžiaga gauta iš „The Chicago Coalition for Immigrant and Refugee Protection“.

Birutė Jasaitienė

KEPKYLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 312-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Lietuviškas maistas — „catered“
- Siunčiame mūsų produktus UPS

Atidaryta 7 dienas savaitėje

KAVINĖ
350 N. Clark, Chicago, IL 60610
Tel. 312-644-7750

Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre Savaitgalį uždaryta

Orkestras „NEMUNAS“

groja vestuvėms, banketams, įvairiems pobūviams, pasilinksminimams.
Muzika — jaunimui ir vyresniems
Kreipkitės: **Robertas Raudys**
tel. 708-301-5141

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS
Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite
BUDRAICIU!
Bus.: 312-585-6100, res.: 312-778-3971

REAL ESTATE

**GREIT
PARDUODA**

**RE/MAX
REALTORS**
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuteriur FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Century 21

ACCENT REALTY, INC.
5265 West 95th Street
Oak Lawn, Illinois 60453
Bus. 708-636-9400
Res. 708-423-0443

ASTA T. MIKUNAS
Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime, mieste ir priemiesčiuose.

Parduodamas „Condo“
Oak Lawn, 98 ir Pulaski, antrame aukšte su balkonu. Rami apylinkė. Kreiptis:

**Rimas Stankus
RE/MAX Results
Tel. 312-586-5959**

MISCELLANEOUS

**ELEKTROS
ĮVEDIMAI — PATAISYMAI**
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPITAS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

Namų savininkai!
Jei jums reikia skubiai ir kokybiškai atlikti namų išorės arba vidaus remonto bei dekoravimo darbus, skambinkite **Nijolei**, tel. 1-312-523-7289.

VALOME
KILIMUS, BALDUS,
GRINDIS IR SIENAS
J. BUBNYS
737-5168

WAGNER
MAŠINOS RAŠTINĖMS
Parduoda • Taiso • Priedai ir Reikmenys
Virš 75 metų patikimas patarnavimas
TYPEWRITERS • COPIERS
FAX • CALCULATORS
5610 S. Pulaski Rd.
Tel. (312) 581-4111

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel.: 312-776-1486

**MASTER PLUMBING
COMPANY**
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai, pompas. Išvalome užsikimšusius vamzdžius.
BEN SERAPINAS 708-636-2960

FOR RENT

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas 67 & Kedzie apyl. \$355 į mėn. + „security“
Tel. 312-779-6193. **Kalbėti angliškai.**

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washenaw Ave., vienam arba dviem suaugusiems asmenim. Yra šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 į mėn. + „security dep.“
Kreiptis | Alina nuo 6 v.r. iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

HELP WANTED

ALTERATIONS & TAILORING
NORDSTROM
is coming to
WOODFIELD
in March

We are seeking experienced tailors, fitters & sewers who are interested in employment and career advancement. We offer competitive salaries, a good benefits package, 401 K, and profit sharing. Part time and Full time positions available. Call or send resumes to:
PO Box 1667
Oak Brook, IL 60522-1667
708-240-0280

RENATA'S AGENCY
Offers domestic jobs: housekeepers, babysitters for English speaking women. Good pay. Call and leave message.
Tel. 312-286-7267

Siūlome nuolatini „part-time“ namų priežiūros darbą dideliame daugiabutyje pastate, Elmhurst priemiestyje. Reikia: kalbėti angliškai, turėti žalią kortelę ir automobilį. Kreiptis: **Charles Walsh, Jr., tel. 708-833-3500.**

FOR SALE

Parduodamas automobilis Plymouth LASER 1990 m. esantis Lietuvoje **\$7,500.**
Tel. 312-778-1693.

Dengiami stogai, kalamas „siding“, bei atliekami namų vidaus remonto darbai. Skambinti **Sigitu: 312-767-1929.**

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Daug sutuopsite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis, ypatingai progai. Pilnai užbaigtu foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandos. Antradienį ir trečiadienį susikalbės lietuviškai.

3314 West 63rd Street
Tel. 776-8998

Rudaminos 2-sios vidurinės mokyklos klase su auklėtoja.

Nuotr. G. Vitkaus

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

Aukos už kalendorių ir kalėdines atvirutes

10.00 dol. V. Jonikas, Chicago, IL; Jonas Palubeckas, Northborough, MA; H. Mockus, Wonder Lake, IL; Antanas Kuliešis, Chicago, IL; J. Alonis, Lake Ozark, MO; K. Vaitonis, Waterbury, CT; A. Drazdys, Baltimore, MD; V. Vaitkus, New Buffalo, MI; M. Augaitis, Trabuco Canyon, CA; Jonas Vasaris, Barberton, OH; Ada Monkienė, Ormond Beach, FL; Elena Jasaitienė, St. Petersburg, FL; Klemas Jurgela, St. Pete Beach, FL; Eugenijus Skorupskas, Farm Hills, MI; D. Bartkus, Beverly Shores, IN; George Venckunas, Santa Monica, CA; Petras Bielinis, Cleveland, OH; Kostas Žolynas, Ormond Beach, FL; K. Totoraitis, Springfield, IL; prel. J. Bertašius, Winnipeg, Man., Kanada; Aldona Svalbonas, Richmond Hill, NY; K. Giedraitis, Livonia, MI; Dalia Grybinas Lee, So. San Francisco, CA; Vanda Urbonas, Juno Beach, FL; Vladas Dainys, So. Boston, MA; J. Noreika, Beverly Shores, IN; dr. A. Juzaitis, Plymouth Meet, PA; Anthony A. Kiskis, Moorpark, CA; M. L. Vansauskas, Lyons, IL; E. Sleky, Toronto, Ont., Kanada; Balys Platukis, Sun City, CA; V. A. Gailiunas, Wetherfield, CT; J. V. Ruzgys, Anaheim, CA; Regina Bagdonienė, Hamilton, Ont., Kanada; A. Rimas, Chicago, IL; Antanas Lukosevičius, Woodhaven, NY; Vytautas Apieikis, Los Angeles, CA; L. S. Tautkai, Weaton, IL; Algirdas Eitmanas, West Paterson, NJ; Vaida Mikuckis, Glendale, CA; J. Juodvalis, Riverside, IL; Xavier Aleksunas, Plainfield, IL; Edvard Sileikis, Toronto, Ont., Kanada; Zivile Simaitienė, Chicago, IL; Stefanija Domeika, Hamilton, Ont., Kanada; B. Pankas, Downers Grove, IL; Evelyn Ozelis, Chicago, IL; Genevieve Juodikis, Chicago, IL; A. Rauckinas, Lockport, IL; Pranė Gailiunas, Worcester, MA.

10.00 dol. Genevieve Gedraitis, Arlington Heights, IL; Romas Biliunas, Viena, VA; Ann Mockus, Chicago, IL; Algirdas Landsbergis, Freeport, NY; Irena Kirkus, Palos Hills, IL; Nijolė Kairys, Chicago, IL; Nijolė Kaveckienė, Oak Lawn, IL; Sophie Gliozieris, Lemont, IL; Marija Žymantienė, Los Angeles, CA; Pajauta Gaizutis, Rochester, MI; Vytas Balnius, Woodridge, IL; Tomas Vainauskas, Hamilton, Ont., Kanada; kun. John Bacevičius, Kintyra, ND; Aušrelė Sakalaitė, Omaha, NE; Ignas Bumelis, Hot Springs, AR; Emilija Grigaliūnienė, St. Petersburg Beach, FL; G. Rygertas, Putnam, IL; J. J. Navakas, Gulfport, FL; A. V. Kubilius, Westwood, MA; Liuda Gasiunas, Lancaster, PA; A.

Martis, Charleston, WV; Jonas Starinskas, Belmont, MA; Sofija Kazlauskas, Chicago, IL; A. Mikalunas, Oak Lawn, IL; Karolis Avizienis, Orland Park, IL; Fr. Vytautas Gorinas, South Beloit, IL; Elena ir Antanas Peštenis, Philadelphia, PA; Sofija Palionis, Phoenix, AZ; Jadvyga Savickas, Nashua, NH; dr. Dana Vitkus, Palos Heights, IL; Jonas Abraitis, Oaklawn, IL; Juozas Merkevičius, Hamilton, Ont., OH; dr. Julius Simaitis, Forest Hills Gard., NY; Ona Kavaliūnienė, Cleveland, OH; Ramutė Bergstrom, N. Miami, FL; A. Kapacinskas, Kewanee, IL; A. Girmius, Boston, MA; Vitas ir Taura Underiai, Livonia, MI; R. Kasparaitis, Downers Grove, IL; J. Janiunas, Stratford, CT; Juozas Končius, Lemont, IL; J. Mikelionis, Seattle, WA; Jeronimas Čibiras, Dayton, OH; Aniceta Janušienė, Milton, MA; Pranas Sapalas, Lemont, IL; Elena Alkus, Dearborn Heights, MI; Adėlė Abromaitienė, Toronto, Ont., Kanada.

20.00 dol. K. Jecius, Villa Park, IL; L. Jarasunas, Santa Monica, CA; Donatas Uogintas, Oak Lawn, IL; Natalie Knoll, Chicago, IL; Stasė Rudokas, Chicago, IL; Juozas Glavinckas, Clarendon Hills, IL; Jonas Kalnietis, Chicago, IL; Arnoldas Chesna, Melrose Park, IL; Stega Vilunas, Chicago, IL; dr. L. Seibutis, Palos Heights, IL; Andre Ambutaitė, Coloma, MI; Algirdas Talis, White Lake, MI; Dr. A. Baltrukėnas, Dania, FL; Elena ir Stasys Briedis, Burr Ridge, IL; Ursulė Bubelis, Oak Lawn, IL; Juozas Miečius, Chicago, IL; Matilda Barskevičius, Oak Lawn, IL; V. Regina, Rochester, NY; E. Vasiliauskas, Glen Ellyn, IL; Roma Balčiūnas, Evergreen Park, IL; Agota Šuopienė, Chicago, IL; Stasys ir Milda Tamulionis, Western Springs, IL; A. Povilonis, Toronto, Ont., Kanada; S. Gryskewis-Griškevičius, Chicago, IL; Regina Juska, Detroit, MI; Mykolas Abarius, Livonia, MI; R. Vaitkus, Paradise Valley, AZ; Audronė ir Medardas Karalius, Westmont, IL; J. Kazius, Toms River, NJ; Fr. Skirmanas, Glendale, CA; Vladas Gedmintas, St. Pete Beach, FL; Justinas Prasauskas, Rochester, NY; Vladas Kartanas, Seminole, FL; Roma Murphy, Indianapolis, IN; Saulius ir Roma Kuprys, Riverside, IL; Valentina Dailidkienė, Albuquerque, NM; Albinas Paplauskas, Fairfield Glade, TN; Tadas Bauza, Hayden, ID; Z. Sadauskas, West Chicago, IL; Povilas Karosas, New Britain, CT; Vladas Garsys, Worcester, MA; Algis Kazlauskas, Orland Park, IL; Regina Barauskaite, Melrose Park, IL; Irena Senkevičius,

Naperville, IL; Albinas Ruigys, Los Angeles, CA; Jadvyga Joku-baitis, W. Palm Beach, FL; Kazys Gričius, Santa Monica, CA; Jonas Jonynas, Meriden, CT; Jurgis Štuopis, Sharon, MA; Valerija Tumpiene, Chicago, IL; Irena Šėkas, Huntington Beach, CA.

25.00 dol. Laima Stankevičius, Escondido, CA; dr. Antanas Lipskis, Wood Dale, IL; Donatas Zakaras, Sun City, AZ; J. Bartkus, Ormond Beach, FL; P. Hėningas, Detroit, MI; Aldo-na Ruth, Oak Lawn, IL; Sophie Montvilas, Lemont, IL; Mary Zemaitis, Leonia, NJ; Martyn ir Dalia Trakis, Palos Hills, IL; tėv. Augustinas Kulbis, Chicago, IL; Bronė Stangenbergas, Cicero, IL; Juozas Briedis, Chicago, IL; Algirdas Čepėnas, Oak Lawn, IL; L. Baltrušaitienė, Chicago, IL; A. Petrusis, St. Pete Beach, FL; P. Aleksa, Hickory Hills, IL; Albinas Slivinskas, Burbank, IL; Algimantas Uogintas, Waterbury, CT; Janina Bagdas, Douglaston, NY; A. ir M. Jagutis, Daytona Beach Shores, FL; Victor Aukzemas, Newark, DE; Oskaras Kremeris, La Grange Park, IL; Juozas Mikulis, Westchest, IL; R. Masiliunas, Oak Lawn, IL; Ona Dainis, Chicago, IL; Liubomiras Bichnevičius, Cicero, IL; Nemira Sumskis, Chicago, IL; Halina Milakniė, Santa Monica, CA; J. Vitėnas, Oxon Hill, MD; Jonas Žilys, West Hartford, CT; L. Kraujuskas, St. Petersburg, FL; B.A. Jocas, Santa Monica, CA;

20.00 dol. Kazys Jakštas, Lemont, IL; kun. Rapolas Krasauskas, Putnam, CT; Valerijonas Vitkus, Rochester, NY; John Radas, Livonia, MI; Nari-mantas Udry, Birmingham, MI; Pranas Jonelis, Rockford, IL; Bronius Paliulis, Boston, MA; Benius Ražgys, St. Petersburg, FL; dr. Gedas Grinis, St. Petersburg Beach, FL; A. Zapa-rackas, Highland Beach, FL; Antanas Ragauskas, Cicero, IL; Jonas Pleiryš, Chicago, IL; Antanina Puškoriūtė, Cleveland, OH; V.M. Rukuiža, Naperville, IL; L. Raslavičius, Elk Grove, IL; Maria Raisys, Mercer Island, WA; Bronė Švapis, Willowbrook, IL; Vincas Klova, Bell Gardens, CA; Ilona ir Petras Dapkai, Chicago, IL;

25.00 dol. Eugenijus Likanderis, Chicago, IL; J. Valaitis, Mt. Brydges, Ont., Kanada; Barbara Bataitis, Chesterfield, MO; Zita ir Juozas Petkus, Kirkland, WA; A. L. Čepulis, Willoughby Hills, OH; Horace Zibas, Cincinnati, OH; Ona Jūnkeriene, Melrose Park, IL; dr. Leonas Šulas, Portage, WI; Aldona Rimas, Comfrey, MN; G. V. Reklaitis, West Lafayette, IN; A. ir A. Rauchas, Palos Hills, IL; Algirdas ir Regina Dapkus, Wheaton, IL; Kazys Varnelis, Stockbridge, MA; J. Peters, Mountain Home, AR; Vytautas Andriulis, St. Pete Beach, FL; N.V. Aukštutis, Munster, IN; Jonas

„TREJOS DEVYNERIOS“: ATGAIVINTOS SENOSIOS LIETUVIŲ LAUDIES MEDICINOS TRADICIJOS

Ką mes žinome apie „Trejas devynerias“? Tai – skystas, aštrai karstelėjusio skonio ekstraktas, turintis ruginių medžiagų, pigmentų, karotinoidų, eterinių aliejų, vitaminų, mikroelementų, flavonoidų ir kt. Šį originalų vaistažolių mišinį gamina UAB „Pharmcos“, vienintelė firma Lietuvoje, turinti patentą „Trejų devynerių“ ekstrakto gamybai.

Šio originalaus ekstrakto liaudies receptūra Lietuvoje buvo žinoma jau nuo seno. Dar Nepriklausomybės laikais kiekviename Lietuvos vaistinėje buvo pardavinėjamas šis vaistažolių mišinys, todėl nuspresta atgauti senąsias liaudies tradicijas, nes po II pasaulinio karo ir sovietiniais laikais visų fitoterapijų (augalinių) vaistų, taip pat ir „Trejų devynerių“, vaistinės savybės buvo visiškai sumenkintos ir praktiškai dėl to iki šiol ekstraktas nėra registruotas kaip vaistas. Kad žmonės vėl prisimintų senas geras „Trejas devynerias“, ir buvo organizuota šio vaistažolių mišinio gamyba.

Pirmiausia buvo gautas leidimas iš Lietuvos farmakologijos komiteto, patvirtinantis, kad ekstraktą galima vartoti kaip prieskonį, nes jame yra daug ne tik vaistinių, bet ir prieskoninių augalų. Šiuo metu yra vykdomi priešklininiai „Trejų devynerių“ tyrimai, bet dar nėra galutinai ištyrta visos vaistinės ekstrakto savybės.

Jau XIX a. pabaigoje Lietuvos vaistinėse buvo pradėtas gaminti originalus vaistažolių mišinys – „Trejos devynerios“. Yra išlikę dokumentai (juos pateikė Kauno medicinos akademijos docentas, medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus mokslinis konsultantas A. Kaikaris), kurie rodo, kad šis vaistažolių mišinys buvo gaminamas pirmiausia pradėtas gaminti Palangos vaistinėje, kurios savininkai 1845-1910 metais buvo Griuningas ir jo sūnus (farmacijos magistras). „Trejos devynerios“ liaudyje buvo vartojamos po 1 arbatinį šaukštelį 3 kartus per dieną su stikline vyno, degtinės arba vandens. Ekstraktas buvo labai populiarus ir geriamas, su-trikus virškinimui, vidurių traukimui, esant stipriems galvos skausmams, persišaldžius, užkūmus ar net pervargus. Vaistažolių mišinys buvo įtrauktas į patentuotų vaistų, leistų gaminti Lietuvoje, sąrašą („Farmacijos žinios“, 1929, Nr. 3/33) bei V. Bertingo vadovą, kuris šiandien saugomas Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje.

„Trejos devynerios“, gamintos Lietuvos vaistinėse, neturėjo pastovios sudėties. Kiekviena vaistinė gamino savas kompozicijas, jos skirdavosi tik keliomis sudėtinėmis dalimis. Savo originalią receptūrą turėjo Vilkijos vaistinėje dirbęs A. Švambaris, nurodęs 19 augalų rūšių, o kitus laikęs paslapyje. Taip pat yra žinomas C. Bankausko (Trojanka Litewska) bei dr. E. Šimkūnaitės originalios receptūros.

Šio vaistažolių mišinio sudėtis XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje bei tarpukario Lietuvoje buvo labai panaši į prieskoninį mišinį, nuo seno vartojamą Indijoje. Tai šiandien visame pasaulyje gerai žinomas prieskoninis mišinys Kari (Curry), kuris gaminamas daugelyje šalių, bet skiriasi savo sudėtimi. Manoma, kad lietuviška „Trejų devynerių“ receptūra siekia net XV-XVI a. Panašios sudėties receptūra Lietuvoje žinoma Rygos balzamo pavadinimu. Jis pasižymi skrandžio-žarnyno ligų gydymo savybėmis ir vartojamas jau apie 250 metų. Kad ši senoji lietuviška ekstrakto receptūra keliavo į Vakarų Europą, galima matyti, skaitant užrašus ant dabar Leipheime gaminamo „Krauter Micke“ (kartūjų žolė), kur sakoma, kad tai 27 žolių rinkinys, paruoštas iš įvairiausių žiedų, lapų, vaisių ir šaknų pagal senovės lietuvių vienuolyno originalų receptą. Ši receptūra paplitusi ne tik Vakarų Europoje. Čikagoje taip pat gaminamas „Trejų devynerių“ ekstraktas, tik jis sukombinuotas iš įvairių šaknų, vaistažolių sėklų, žievelės ir naudojamas kaip tonizuojantis. Iš to matome, kad pasaulio lietuviai noriai puoselėja senovės lietuvių liaudies medicinos tradicijas bei plačiai vartoja „Trejų devynerių“ vaistažolių ekstraktą, kuriuo domėjosi ir šiais metais vykusios Pasaulio lietuvių dainų šventės metu.

Šiandien Lietuvoje ekstraktas ruošiamas pagal savitą gamybos technologiją, kuri yra firmos paslaptis.

Pagaminta produkcija pirmiausia išplatinama Lietuvos vaistinėse. Taip pat šį vaistažolių ekstraktą vartotojai gali įsigyti ir stambiose maisto parduotuvėse. Atvykę į Kauną, svečiai „Trejas devynerias“ gali nusipirkti Medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje.

Į užsienio šalis vaistingasis ekstraktas kol kas neeksportuojamas. Tačiau „Trejos devynerios“ labai susidomėję latviai, vokiečiai, italai ir amerikiečiai. Jau yra atsiliepimų, kad Lietuvoje gaminamas ekstraktas pralenkia net švedų gaminamą „Bittner“ (švedų kartusis) balzamą.

„Trejos devynerios“ turi savo originalią receptūrą. Ekstrakto sudėtyje yra net 27 įvairios vaistinės ir prieskoninės žolės. Tai – puiki tuopos pumpurų, ankštų pipirio vaisių, gvazdikėlių, ažuolo žievelės, medetkos žiedų, lauro, metos, krapo lapų, gudobelės vaisių, pelyno, kvapniojo pipiro, gelsvės, valerijono šaknų, apnyo spurgų, citrinmedžio, šaltkėsnio, gluosnio žievelės, kmyno vaisių, beržo pumpurų, vingirykštės, jonažolės, kraujažolės, čiobrelis, sidabražolės šaknų, šermukšnio vaisių, erškėtrožės vaisių puokštė. Ši receptūra buvo pasirinkta neatsitiktinai, nes ji geriausiai pritaikoma Lietuvos sąlygomis. Šiuo metu UAB „Pharmcos“ gaminamos „Trejos devynerios“ remiasi minėto A. Švambario receptūra.

Šį ekstraktą galima naudoti kaip prieskonį ir vaistą. Kaip prieskonis jis vartojamas pilant į arbatą, kavą, gaivinančius gėrimus. Ypatingo receptūros siūlomos prieš mėsos, žuvies patiekalų, įvairių padažų. Be to, ekstraktą galima pabandyti vartoti kaip organizmo veikimo pagerinimo priemonę. Pasekus mūsų protėvių pavyzdžiu, „Trejas devynerias“ galima išbandyti, sutrikus virškinimui, persišaldžius, esant migreniniams galvos skausmams, pavargus ir t.t.

Šio vaistažolių mišinio sudėtis XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje bei tarpukario Lietuvoje buvo labai panaši į prieskoninį mišinį, nuo seno vartojamą Indijoje. Tai šiandien visame pasaulyje gerai žinomas prieskoninis mišinys Kari (Curry), kuris gaminamas daugelyje šalių, bet skiriasi savo sudėtimi. Manoma, kad lietuviška „Trejų devynerių“ receptūra siekia net XV-XVI a. Panašios sudėties receptūra Lietuvoje žinoma Rygos balzamo pavadinimu. Jis pasižymi skrandžio-žarnyno ligų gydymo savybėmis ir vartojamas jau apie 250 metų. Kad ši senoji lietuviška ekstrakto receptūra keliavo į Vakarų Europą, galima matyti, skaitant užrašus ant dabar Leipheime gaminamo „Krauter Micke“ (kartūjų žolė), kur sakoma, kad tai 27 žolių rinkinys, paruoštas iš įvairiausių žiedų, lapų, vaisių ir šaknų pagal senovės lietuvių vienuolyno originalų receptą. Ši receptūra paplitusi ne tik Vakarų Europoje. Čikagoje taip pat gaminamas „Trejų devynerių“ ekstraktas, tik jis sukombinuotas iš įvairių šaknų, vaistažolių sėklų, žievelės ir naudojamas kaip tonizuojantis. Iš to matome, kad pasaulio lietuviai noriai puoselėja senovės lietuvių liaudies medicinos tradicijas bei plačiai vartoja „Trejų devynerių“ vaistažolių ekstraktą, kuriuo domėjosi ir šiais metais vykusios Pasaulio lietuvių dainų šventės metu.

Šiandien Lietuvoje ekstraktas ruošiamas pagal savitą gamybos technologiją, kuri yra firmos paslaptis.

Pirmiausia buvo gautas leidimas iš Lietuvos farmakologijos komiteto, patvirtinantis, kad ekstraktą galima vartoti kaip prieskonį, nes jame yra daug ne tik vaistinių, bet ir prieskoninių augalų. Šiuo metu yra vykdomi priešklininiai „Trejų devynerių“ tyrimai, bet dar nėra galutinai ištyrta visos vaistinės ekstrakto savybės.

Jau XIX a. pabaigoje Lietuvos vaistinėse buvo pradėtas gaminti originalus vaistažolių mišinys – „Trejos devynerios“. Yra išlikę dokumentai (juos pateikė Kauno medicinos akademijos docentas, medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus mokslinis konsultantas A. Kaikaris), kurie rodo, kad šis vaistažolių mišinys buvo gaminamas pirmiausia pradėtas gaminti Palangos vaistinėje, kurios savininkai 1845-1910 metais buvo Griuningas ir jo sūnus (farmacijos magistras). „Trejos devynerios“ liaudyje buvo vartojamos po 1 arbatinį šaukštelį 3 kartus per dieną su stikline vyno, degtinės arba vandens. Ekstraktas buvo labai populiarus ir geriamas, su-trikus virškinimui, vidurių traukimui, esant stipriems galvos skausmams, persišaldžius, užkūmus ar net pervargus. Vaistažolių mišinys buvo įtrauktas į patentuotų vaistų, leistų gaminti Lietuvoje, sąrašą („Farmacijos žinios“, 1929, Nr. 3/33) bei V. Bertingo vadovą, kuris šiandien saugomas Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje.

„Trejos devynerios“, gamintos Lietuvos vaistinėse, neturėjo pastovios sudėties. Kiekviena vaistinė gamino savas kompozicijas, jos skirdavosi tik keliomis sudėtinėmis dalimis. Savo originalią receptūrą turėjo Vilkijos vaistinėje dirbęs A. Švambaris, nurodęs 19 augalų rūšių, o kitus laikęs paslapyje. Taip pat yra žinomas C. Bankausko (Trojanka Litewska) bei dr. E. Šimkūnaitės originalios receptūros.

UAB „Pharmcos“ šiuo metu išleidžia 100 g talpos „Trejų devynerių“ ekstrakto flakonų. Tačiau manoma, kad vartotojams puikiau užtektų ir mažesnės talpos, t.y. 50 g flakono, todėl ateityje planuojama ekstraktą išleisti mažesnės talpos flakonuose.

O šio ekstrakto gamybos perspektyvos priklausys nuo vartotojų. Kokia bus paklausa, tokia ir gamyba. Tik norisi priminti, kad šis vaistingas ekstraktas yra puikus liaudies medicinos atradimas.

Lina Barauskienė
Raimundas Zaborskis

A.†A.

Ann Juozapavičius Josephs Siratovich

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėse. Mirė 1995 m. sausio 11 d., 11 val. vakaro, sulaukusi 77 metų.

Gimė Auburn, IL. Nuliūdė liko: vyras William S. Josephs, sūnus Kenneth C.P.D., marta Andrea, anūka: Jennifer Vinck, Brian, Scott ir David Josephs; daug dukterėčių ir sūnėnų, artimi draugai Ed ir Lavern Kanschat.

Vėlionė buvo sesuo a.a. Felix Siratovich ir a.a. Valeria Shaules.

Priklausė Šv. Kryžiaus ligoninės savanorių pagalbiniam vienetai; taip pat daugeliui šalpos organizacijų.

Vėlionė pašarvota sekmadienį, sausio 15 d. ir pirmadienį, sausio 16 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks antradienį, sausio 17 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už vėlionės sielą. Po Mišių vėlionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė: vyras, sūnus, anūka, dukterėčios ir sūnėnai.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

A.†A.

LEONAS NAUJOKAITIS

Gyveno Lietuvoje, Vilkaviškio apskrityje, Kybartų valsčiuje, Bajorų kaime.

Mirė 1994 m. gruodžio 21 d., sulaukęs 74 metų.

Gimė Lietuvoje, Bajorų km., 1920 m. balandžio mėn. Nuliūdė liko: Lietuvoje žmona Salomėja ir daug giminių; JAV-bėse, Berwyn, IL; sesuo Birutė Ališauskienė su vyru Juozu ir vaikais: Juozu, Dalia ir Raimundu, taip pat JAV-bėse pusbrolis Arūnas Vasys su šeima.

Vėlionis buvo brolis a.a. Juozo, a.a. Julijos Tamulionienės, svainis a.a. Zigmo Tamulionio ir dėdė a.a. Viliaus Tamulionio.

A.a. Leonas buvo palaidotas gruodžio mėn. Keturvalakių kapinėse, Vilkaviškio apskrityje.

Nuliūdė žmona, sesuo su šeima ir kiti giminės.

Tel. 708-795-7211.

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ SĄJUNGA

Turi laidotuvių patalpas visose Chicagos miesto apylinkėse ir priemiesčiuose.

Patarnavimas 24 val.

GAIDAS DAIMID
FUNERAL DIRECTORS
and EUDEIKIS FUNERAL HOME
BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA AVE.
TOWN OF LAKE 4605 S. HERMITAGE AVE.
1-312-523-0440 OR 1-312-927-1741

LACK & SONS
FUNERAL DIRECTORS
PALOS HILLS 11028 S. SOUTHWEST HIGHWAY
HICKORY HILLS 9236 S. ROBERTS ROAD
MARQUETTE PARK 6541 S. KEDZIE AVE.
ALL PHONES
1-708-974-4410

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS
MARQUETTE PARK 2533 W. 71st STREET
CICERO 5940 W. 35 St.
PALOS HILLS 10201 S. ROBERTS ROAD
LEMONT 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

ALL PHONES
CHICAGO 1-312-476-2345
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas) Tel. 1-800-994-7600

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Virtinukų“ pietus rengia „Grandies“ tautinių šokių ansamblis sekmadienį, sausio 15 d., tuoj po šv. Mišių Palaimintojo J. Matulaičio misijoje. Visi kviečiami į didžiąją Pasaulio lietuvių centro Lemonte salę skaniai papietauti pačių grandiečių gamintais patiekalais, o po to pasiklausyti Algirdo T. Antanaičio ispūdžių iš Lietuvos. Jis dėsto išeivijos lietuvių literatūros kursą Vytauto Didžiojo universitete Kaune, yra parvykęs atostogų, o vėliau vėl grįš į darbą Lietuvoje. Čikagos ir apylinkių lietuviams A. T. Antanaičio iškalbamas ir šamojos gerai pažįstamas — ne be reikalo jis daug metų buvo Antro kaimo „prievaždis“, todėl bus įdomu pasiklausyti jo ispūdžių. Visi kviečiami.

Vyresniųjų lietuvių centre, „Seklyčioje“, sausio 18 d., trečiadienį, 2 val. popiet — sveikatingumo paskaita. Kalbės dr. Antanas Razma, Sr. Tema: „Infekcijos“. Bus rodoma ir vaizduojamos. Nepraleiskite geros progos — atvykite ir pasiklausykite. Visi kviečiami, visi laukiami. Bus ir bendri pietūs.

Čikagoje naujai sukurtas vokalinis-instrumentinis ansamblis savo pirmąjį pasirodymą turės sausio 22 d. 3 val. p.p. Jaunimo centro did. salėje. Šio ansamblio meno vadovu yra Petras Garšva, o kiti jo nariai: A. Barniškis, A. Seniūnas, N. Penikaitė, L. Sprindys. Jie visi yra muzikai profesionalai, išsismokslinę Lietuvoje. Jie ne tik gros, bet ir dainuos pramogines, patriotines-tautines tematikos dainas.

x Ieškomas Adolfas Liberis, gyv. Chicagoje. Jis, arba apie jį žinantieji, prašomi rašyti: Anicetas Staškūnas, Berčiūnų paštas, Pažibių km., Panevėžio raj., arba skambinti tel.: 312-471-9774.

x Pranešame, kad komp. VI. Jakubėno kūrinį koncertui ruošti repetitijos laikinai nutraukiamos, nes choristai yra išpareigoję dalyvauti pasirodymui svarbiems renginiams. Repetitijų tąsa bus pranešta vėliau. Informacijai skambinti: J. Mockaitis 616-469-5731 arba A. Buntinaitė 312-776-4301.

x Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, Chicago, IL. Tel. (312) 476-2882. Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis.

x Juozas Bacevičius patarnaus Income Tax, namų ir apdraudų reikalais, 6529 S. Kedzie Ave., Chicago, (312) 434-7085 — Casa Blanca, R.E.

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS 2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629 Tel. (1-312) 776-5162 14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441 Tel. (708) 301-4866 Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis 6247 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60629 Tel. 1-312-776-8700 Kriminalinė Teisė

ADVOKATAS Vytenis Lietuvinkas 4536 W. 63th Street Chicago, IL 60629 (Skersai gatvės nuo „Draugo“) Tel.: 312-284-0100 Valandos pagal susitarimą

„Sietuvos“ skautininkių ir vyr. skaučių draugovės suveiga penktadienį, sausio 20 d., 7 v.v. vyks Lietuvių centre, Lemonte. Tikimasi idomos pasikaitos. Visos draugovės narės ir viešnios prašomos dalyvauti.

Pianistė Gintė Čepinskaitė, su pagyrimu baigusi Lietuvos Muzikos akademiją Vilniuje, laimėjusi vienu metų mokslo stipendiją Mozarteume, Salzburg, Austrijoje, atvyko į JAV jau su gera darbo patirtimi. Dar studijų metais ji buvo priimta dirbti koncertmeisterė prof. Virgilijaus Noreikos dainavimo klaseje, koncertavusi su simfoniniais orkestrais ir solo rečitalius turėjusi Austrijoje, Vokietijoje, Baltijos valstybėse, St. Petersburge ir New Yorke. Vasario 11 d. ji dalyvaus JAV LB Kultūros tarybos rengiamame mūsų žymiųjų menininkių koncerte Jaunimo centre, Čikagoje.

Gintė Čepinskaitė.

Algimantas Mogenis, Quincy, IL, siūsdamas pranešimą už 1995-tuosius metus, pridėjo dar ir 310 dol. kad „Draugas“ ilgai gyvuotų, klestėtų ir daug daug metų lankytų visus lietuvius. Dėkui už tikrai dosnią paramą!

x MAISTO SIUNTINIAI per Transpak. Produktai aukštos kokybės. Nuo \$29 iki \$98. Du patys populiariausi tai \$39 šventinis siuntinys ir \$55 sv. įvairaus maisto už \$98. Skubiems siuntiniams — AIR CARGO. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

x Orkestras „Nemunas“ groja vestuvėms, banketams, įvairioms pobūviams, pasilinksminimams. Muzika — jaunimui ir vyresniems. Kreipkitės: Robertas Raudys, tel. 708-301-5141.

x Ligos draudimas atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 4651 S. Ashland Ave., Chicago, IL 60609. Tel. 1-312-523-9191.

x Prieš užsisakydami paminklą, aplankykite St. Casimir Memorials, 3914 W. 111th St. Turime didelį pasirinkimą: matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Gaminame paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą, brėžinius. Prieš pastatant paminklą, galėsite apžiūrėti ir įsitikinti, kad jis padarytas, kaip buvo jūsų pageidautas. Sav. Lilija ir Vilimas Nelsonai. Tel. 312-233-6335.

x Optical Studio, 2620 W. 71st St., Chicago, IL 60629, tel. 312-778-6766. Kreiptis į Alondą Kaminskiene. Darbo val.: trečd.-penkt. 1 v. p.p.-5:30 v.v., ketvd. 10 v.r.-6 v.v., šešt. 10 v.r.-1 v. p.p. Pirmad. ir antrd. uždaryta.

Klaipėdos dienos metinė Čikagos jūrų skautijos iškilminga sueiga sekmadienį, sausio 22 d., vyks Lietuvių centre, Lemonte. Visos „Nerijos“ tunto jūrų skautės ir „Lituanicos“ tunto jūrų skautai raginami 9 val. r. dalyvauti šv. Mišiose Palaiminto Jurgio Matulaičio misijos kopyčioje. Po Mišių — 10 val. r. iškilminga sueiga Lietuvių centro žemutinėje salėje. Visiems jūrų skautams ir skautėms dalyvavimas privalomas. Tėveliai ir svečiai kviečiami dalyvauti ir kartu su jaunimu paminėti Klaipėdos atvadavimo 72-ją sukaktį. Po sueigos — kavutė ir pabendraavimas.

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų draugijos susirinkimas bus penktadienį, sausio 20 d., 6:30 val. vak., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje, 6820 S. Washtenaw. Apylinkės atstovas Virgil E. Jones painformuos apie samdomos apylinkės apsaugos reikalus, susirinkime taip pat dalyvaus 8-tojo distrikto policijos viršininkas Harley Shinker. Apylinkės lietuviai, nors ir nepriklausantys draugijai, nuosirdžiai kviečiami dalyvauti. Po susirinkimo bus pabendraavimas prie kavos ir užkandžių.

Lietuvos nepriklausomybės 77 metų minėjime Marijos mokyklos salėje, Čikagoje, pagrindinę kalbą pasakys prof. Vytautas Landsbergis. Šiuo metu mums įdomu tai, jog Landsbergio pasiūlymas Rusijos prez. Jelcinui, kad Čečėnija galėtų būti Sandraugos ryšiuose su Rusija, gali turėti tam tikros reikšmės, nes Čečėnijos vadas Jokhar Dudajevs šį trečiadienį spaudos konferencijoje pareiškė, jog jis pasirošęs tartis su Rusija dėl konferencijos statuso. Neaišku, ar šis sprendimas patenkins Jelciną.

x DĖMESIO! Gera proga investuoti Lietuvoje! Ieškome partnerio kurti bendrai įmonę. Turime 380 m² nuosavas gamybinės patalpas Vilniaus miesto centre ir dirbame mažosios poligrafijos srityje. Norėčiau atnaujinti poligrafinę įrangą, įkurti leidyklą bei išvystyti plačią vartojamą matavimo įrankių bei diagnostinių prietaisų didmenų prekybą. Reikalingos investicijos, bendradarbiavimas ir kitokia pagalba. Laukiame Jūsų panašių ar kitokių pasiūlymų. Dir. dr. S. Stanevičius, UAB „FRATA“, P. Vileišio 18, Vilnius, Tel. ir fax (370-2) 743549“.

x Popiežiaus apsilankymas Kryžių kalne! Aukštos kokybės, dviejų su puse valandų ilgumo vaizduojant (VHS), pirmą kartą galite įsigyti pas mus. Taip pat dar turime anksčiau siūlomą „Popiežiaus vizitas Kaune“ vaizduojančių. Vienos vaizduojantės kaina yra \$20 ir \$5 už persiuntimą, arba abi už \$35 ir \$5 už persiuntimą. Vaizduojantės galima užsisakyti asmeniškai atvykstant į mūsų įstaigą arba paštu: International Historic Films, Inc., 3533 S. Archer Ave., Chicago, IL 60609, tel. 312-927-2900. Mes priimame čekius ir Visa/Mastercard kredito korteles. Sav. Petras Bernotas.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOŠ duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimėjimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. (312) 847-7747.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161.

„KALĖDŲ VAJUS“ DRAUGO FONDE

Naujų metų linkėjimai dar tebeskamba ir Draugo fonde. Daugiausia dėmesio skiriame linkėjimui, kad „Kalėdų vajus“ atneštų dolerius, reikalingus spaustuvės mašinai pirkti. Iki šio vajeaus pabaigos dar liko trys savaitės, tad tikrai užtenka laiko skaitytojams, kurie dar neatsiuntė „Kalėdų senio“ dovanos Draugo fondui, tai padaryti. Visiems prisidėjusiems prie „Kalėdų vajeaus“, reiškiame nuosirdžią padėką.

Kalėdų vajeaus dovanos

Po 200 dolerių: Laimutė M. Tornau, Chicago, IL.

Kazimiera Jankauskas, Daytona Beach, FL.

Po 100 dolerių: E. Daniliūnas (125 dol.), London, Canada.

Dr. Juozas Vidžiūnas, Tucson, AZ.

Teresė ir Pranas Pargauskai, Otterville, Canada.

Laima ir dr. Petras Žlioba, Barrington, IL.

Česlovas Masaitis, Thompson, CT.

Po 50 dolerių: Vladas Gilyas, SunCity, CA. Sniega ir Juozas Masiuliai, Elmhurst, IL. Filomena Černius, Chicago, IL.

Regina Jansen, Riverside, IL.

Po 30 dolerių: Andrius A. Butkūnas ir Vincas Šalčiūnas.

Po 20 dolerių: Irena K. Vaitkus, Z. Čičikienė, Br. Underys ir Elena Galėnas.

Po 10 dolerių: D. Krivickas.

Aukos Draugo fondui

Su 200 dolerių: Regina ir Jurgis Mikaila, Seminole, FL.

Jadvyga Jurkūnienė, Ottawa, Canada.

JAV LB Hot Springs apylinkė, Ark.

Kazys Rožanskas, Chicago, IL.

Robertas ir Vida Kosmonai, Palos Hills, IL.

Liudas Kulnys, Sudbury, Canada.

Dalia ir Rimvydas Jakas, Norristown, PA per DF igaliotinę Juliją Dantiene.

Vanda ir Antanas Giniotis, Chicago, IL.

Su 100 dolerių: Jonas Spurgis, Chicago, IL. Zuzana Pupienė, St. Petersburg Beach, FL.

Su 50 dolerių: Irena Jakštys, So. Pasadena, FL.

Jonas Purlutis, St. Petersburg Beach, FL.

Fondo išdininkas

x Leontina Blažaitienė dėkoja Kalėdų Seneliui už labai gražią ir naudingą dovanėlę. Gailisi, kad Senelis jos neaplanė asmeniškai.

x Donatas ir Loretta Kavalūnai iš Carol Stream, atsiuntė \$150 — tai vieno našlaičio globos metinė parama, kuri palengvina vaiko gyvenimą. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas.

x SAGIL'S restoranas yra lietuviška valgykla su daugybe skaniausių lietuviškų patiekalų. Neatsilankę nežinosite, kaip gausiai, gardžiai ir nebrangiai galite pas mus papietauti. Sav. I. Naujokienė, „Sagil's“, 6814 W. 87 St., Burbank, IL 60459, tel. 708-598-0685.

LVV globjami vaikai, besigydanys Shriners ligoninėje, kuriuos Kalėdų švenčių proga apdovanojo Lemonto Maironio liuanistinės mokyklos istorijos ratelio nariai.

PUIKUS KONCERTAS „SEKLYČIOJE“

Visus, kurie nepabūgo niūraus, migloto trečiadienio, sausio 11 d. popietės oro, „Seklyčioje“ sušildė solistės Raimondos Partikaitės šypsena ir daina. Raimonda — gydytoja oftalmologė, atvykusi į Čikagą iš Kauno kelių mėnesių stažuotei. Beje, tai jau antrasis Raimondos vizitas JAV. Prieš dvejus metus ji taip pat džiugino mus savo žavija daina. Ir štai vėl galėjome gėrėtis dainininkės elegancija, malonaus tembro balsu, turėjome progos ir padainuoti kartu. Solistei akompanavo muzikas Ričardas Sokas. Nepastebėjome, kaip prabėgo programai skirtas laikas.

Žinome, kad Raimonda Partikaitė ir Ričardas Sokas sekmadienį, sausio 15 d., 3 val. po pietų koncertuoja Jaunimo centro mažojoje salėje. Visus, kurie nori maloniai praleisti sekmadienio popietę, kviečiame į Jaunimo centrą. Manome, jog tikrai nesigailėsite atvykę!

Auksė S. Kane

x „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis dėkoja už aukas padėti vargstantiems vaikams — A. Estelle Rakis atminimui anoniminiai gauta \$10, Kristina Silkaitis \$50. Kaip kalėdinę dovanėlę ankams dr. Rimvydas Sidrys atsiuntė auką „Saulutei“. Ačiū, „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

x Birutė Prapuolenis iš Oak Lawn atsiuntė \$150 — našlaičio metinį globos mokestį. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

Sol Raimonda Partikaitė.

JAV LB Brighton Parko apylinkės narių metinis susirinkimas bus sausio 15 d., sekmadienį, 11 val. r., tuoj po lietuviškų Mišių Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje (kampas 44-tos ir Fairfield gatvės). Programoje numatyti valdybos pranešimai ir naujos valdybos rinkimai. Visi nariai ir svečiai kviečiami. Po susirinkimo bus pabendraavimas prie vaišių.

Dr. Jonas Genys praneša iš Cleveland, OH, vykstančios Prekybos ir investavimų konferencijos, kad jis ir Vytautas Jokūbaitis yra akredituoti dalyvauti visuose konferencijos seminaruose. Konferencija prasidėjo ketvirtadienio, sausio 12 d., ryte. Dalyvių sąrašuose yra įrašytos ir 13 delegacijos narių iš Lietuvos Respublikos pavadės. Lietuviai taip pat galės naudotis tarptautinių žinių agentūrų oficialiais patarnavimais.

IŠ ARTI IR TOLI

ARTŪRAS PAULAUSKAS VASARIO 16-TOS MINĖJIME

Detroito Lietuvių Organizacijų centras 77-ji Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą ruošia sekmadienį, vasario 5 d., Lietuvių Kultūros centre, 25335 West Nine Mile Rd., Southfield, Michigan. Pagrindinis kalbėtojas — svečias iš Lietuvos Artūras Paulauskas, buvęs Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras. Visi kviečiami minėjime dalyvauti.

PASKIRTA J. LINGIO PREMIJA

Šių metų Juozo Lingio premija paskirta Liudui Sagui ir Elenai Morkūnienei. Komisija, pirmininkaujama Marijos Vaitulevičiūtės, apsvarstė kandidatus, kuriuos įvairios organizacijos buvo pateikusios Juozo Lingio, sceninio liaudies šokio patriarcho, premijai gauti. Pagal nuostatus ši premija skiriama kas treji metai už lietuvių sceninio šokio kūrybą, lietuvių choreografijos mokslinį tiriamąjį darbą arba atitinkamo pobūdžio pedagoginę veiklą. Šikart premija bus įteikta ne vienam, bet dviem asmenims: išėivijos choreografui Liudui Sagui ir Lietuvoje gyvenančiai choreografei bei mokslininkei Elenai Morkūnienei. Liudas Sagys Clevelando lietuvių sceninio šokio ansamblio „Grandinėle“, kuriame yra šokė per 500 lietuvių kilmės jaunuolių, įkūrėjas, ilgametis jo vadovas. Poretų metų liepos 1 d. Liudas Sagys už nuopelnus lietuvių kultūrai buvo Lietuvos Respublikos prezidento Algirdo Brazausko apdovanotas DLK Gedimino IV ordinu.

REMIJA RELIGINIO GYVENIMO APRAIŠKAS

Lietuvių Katalikų religinė šalpa deda daug pastangų atgavinti ir remti religinio gyvenimo apraiškas Lietuvoje. Finansinė parama gaunama iš Oak Tree Philanthropic Foundation, Loyola Foundation, Koch Foundation ir kitų bažnytinių bei visuomeninių organizacijų JAV. Lėšos skiriamos re-

ligijos dėstytojų stipendijoms, mokykloms, jaunimo organizacijoms, bibliotekoms, mokslo priemonėms, vyskupijoms, seminarijoms, vienuolijoms bei labdaros organizacijoms.

LIETUVIAI PREKYBOS IR INVESTAVIMŲ KONFERENCIJOJE

Dr. Jonas Genys praneša iš Cleveland, OH, vykstančios Prekybos ir investavimų konferencijos, kad jis ir Vytautas Jokūbaitis yra akredituoti dalyvauti visuose konferencijos seminaruose. Konferencija prasidėjo ketvirtadienio, sausio 12 d., ryte. Dalyvių sąrašuose yra įrašytos ir 13 delegacijos narių iš Lietuvos Respublikos pavadės. Lietuviai taip pat galės naudotis tarptautinių žinių agentūrų oficialiais patarnavimais.

LONDON, ONT.

IDOMUS SUSIRINKIMAS

Š.m. lapkričio 20 d. LB Londono apylinkės valdyba sukviė informacijai metinį susirinkimą, kuriame pateikė dvių svarbių punktų darbotvarkę: kariuomenės šventės minėjimas ir LB Londono apylinkės pradžia.

Susirinkimą pradėjo apylinkės pirm. P. Kuras, pakviesdamas sugiedoti Lietuvos himną. Abu darbotvarkės punktai labai įdomiai aptarė v-bos vicepirm. S. Keras. Pateikęs keletą duomenų apie Lietuvos kariuomenę, pakvietė susikaupti minutę pagerbti mirusius ir žuvusius Lietuvos karius, savanorius bei partizanus. Ypač didelis susidomėjimas buvo, kai Keras papasakojo pirmus šios apylinkės žingsnius, įsijungiant į Lietuvos Bendruomenę. Tai nebuvo spėliojimai, nes visi jo tvirtinimai buvo pagrįsti autentiškais dokumentais, ir ne vieną stebėjosi, iš kur jis juos gavo. Kai kurios kitos Kanados apylinkės dar nei nesvarstė apie jungimąsi į Lietuvos Bendruomenę — Londono lietuviai 1949 m. spalio 30 d. susirinkime, kuriam pirmininkavo dr. A. Kaveckas, vienbalsiai nubalsavo atsiskirti nuo Londono miesto ir apylinkės lietuvių tautinės bendruomenės neutralaus pagraiurais ir pradėti veikti kaip laikinuosius, tada dar galutinai nepatvirtintus, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės 1949 m. birželio 1 d. nuostatus. Nauja organizacija pasivadino Kanados LB Londono apylinke, nors Kanados LB įstatai dar nebuvo galutinai patvirtinti. Taigi, Londonas paskubėjo susitvarkyti greičiau, negu pati Kanados Lietuvių Bendruomenė. Manau, kad ji yra seniausia Kanados Lietuvių Bendruomenės narė!

D. E.